



A VASÁRNAP GYÖNYÖRŰSÉGE



„Ne féljetek időtöket Krisztusnak szentelni!” Igen, tárjuk ki Krisztus előtt az időnket, hogy megvilágíthassa és értelmessé tehesse. Egyedül Ő ismeri az idő titkát és az örökkévalóság titkát, és az „ő napját” úgy adja nekünk, mint szeretetének mindig új ajándékát. ... A Krisztusnak adott idő soha nem elveszett, hanem inkább életünk és kapcsolataink mély humanizálására nyert idő.”

(II. János Pál pápa levele A vasárnap megszenteléséről. 7. p)

Közösségi házat szenteltek
Bökönyben



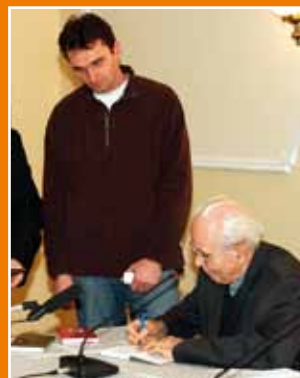
19. oldal

Fényeslitkei egyházközség



5. oldal

Bosák Nándor
könyvbemutatója



9. oldal

Közelkép Dr. Keresztesné
Várbelyi Ilonával



4. oldal

„FEDEZZÉTEK FÖL ÚJRA A VASÁRNAPOT...!”

Mostanában arra lettem figyelmes, hogy a mindennapi beszédben új köszönési forma terjedt el. Az emberek a szokásos üdvözlések: „Jó napot!”, „Viszontlátásra!”, „Jó utazást!” ...stb. mellett egyre gyakrabban „Szép hétfévégét!” kívánnak egymásnak.

Mit takar ez a szó, hogy „hétféve”? Általában azt értjük rajta, hogy nem kell bemenni a munkahelyre, nem kell iskolába menni, magam rendelkezem az idővel, szórakozhatok, elintézhetem azt, amire hét közben nem volt időm, stb. Sok minden jut az eszünkbe,



amikor halljuk ezt a szót: „hétféve”. Pozitív és negatív dolgok. És amikor szép hétfévégét kívánunk, akkor azt szeretnénk, ha a pozitív dolgok érvényesülnének.

Csak van ezzel egy probléma. A hétféve általában magába foglalja a vasárnapot, és ha kimarad belőle a „vasárnap megszentelése”, akkor nem sikerül igazán szépre a „hétféve”, mert a vasárnap sokkal több, mint egyszerű hétfévi munkaszünet. Ezért mondja II. János Pál pápa: *„Ha a vasárnap elveszíti eredeti értelmét és pusztán egyszerű hétféve lesz, az ember olyan szűk horizontba zárul, hogy többé már nem képes látni az „ eget”. Mert a vasárnap nemcsak kellemes időtöltés, hanem ünneplés, amely azáltal teszi széppé az életünket, hogy kinyitja felettünk az eget, és igazi örömekre hív.*

A vasárnap több, mint egyszerű pihenőnap vagy szabadnap. II. János Pál mondja: *„A vasárnap a keresztény élet középpontjában álló nap. Pápaságom kezdete óta fáradhatatlanul ismétlem: „Ne féljete! Nyissátok ki, sőt, tárjátok ki a kapukat Krisztus előtt!” Most ugyanebben a szellemben határozottan hívlak mindnyájzatokat, hogy fedezzétek föl újra a vasárnapot: „Ne féljete időtöket Krisztusnak szentelni!” Igen,*

tárjuk ki Krisztus előtt az időnket, hogy megvilágíthassa és értelmessé tehesse. Egyedül Ő ismeri az idő titkát és az örökkévalóság titkát, és az „ő napját” úgy adja nekünk, mint szeretetének mindig új ajándékát... A Krisztusnak adott idő soha nem elveszett, hanem inkább életünk és kapcsolataink mély humanizálására nyert idő.” (II. János Pál pápa levele A vasárnap megszenteléséről. 7. p.)

A vasárnap tehát ünnep, az ünneplésben pedig rácsodálkozik az ember valami szépre, jóra, ami a hétköznapin, az anyagin túl van, amin keresztül meglátja az „ eget”, megtapasztalja azt, ami Istenhez emeli, ami igaz emberiséget szolgálja. Aki a vasárnapot megünnepeli – vagy ahogy a Tízparancsolat fogalmaz: „megszenteli az Úr napját”, Isten ajándékainak lesz a részese. Idézzük fel a vasárnap legfontosabb ajándékait.

A VASÁRNAP A TEREMTÉS NAPJA

Hálaadás a teremtett világért, amit Isten az emberekre bízott, hogy itt boldoguljanak. Nagyon szemléletes, ahogyan a Biblia leírja a világ teremtését. Isten 6 napon át munkálkodik, a hetedik napon pedig „megpihent minden munkájától”. A hetedik nap isteni nyugalma nem tétlen Istenről beszél, hanem a mű kész voltát hangsúlyozza: *... „az alkotó örvendéssel tekint alkotására.” (11.p.)*



Ezért amikor Isten parancsot ad az Úr napja megszentelésére, azt a nyugalmat rendeli számunkra is, hogy a 6 nap munkája után ezt a megszentelt napot a pihenésre, de leginkább arra szenteljük, hogy Isten felé forduljunk, és a munkáját, a teremtett világot a teremtő oldaláról szemléljük. Ismét II. János Pál szavait idézem: *„Az ünnep arra hívja az*

embert, hogy elevenítse fel Isten nagy művének emlékeztétét. ... a pihenés így sajátos szent jelleget ölt. A hívőnek az Úrban kell pihennie, azáltal, hogy a dicséretben, a hálaadásban, a gyermeki közvetlenségben és barátságban visszaviszi hozzá az egész teremtet.” (16. p.)

A VASÁRNAP A FELTÁMADÁS NAPJA

Jézus a hét első napján – vasárnap hajnalban támadt fel. Azóta ez a nap nemcsak a nyugalom, hanem az új élet ünnepe is. Megrázó olvasni az első keresztényekről szóló írásokat, ahogyan beszámolnak a hívők életéről. A környezetük részéről üldözésnek voltak kitéve. Tudva azt, hogy életüket kockáztatják, minden vasárnap kora hajnalban mégis összegyűltek a földalatti rejtékhelyekben, hogy részt vegyenek a szentmisén, ahol az élő Krisztus várta őket. Hallgatták igéjét, és vendégei lehettek a szentáldozásban. Mi is minden szentmisében így találkozhatunk Jézussal, aki meghalt értünk, hogy mi is vele és általa éljünk. Ehhez a forráshoz vezet el bennünket az Egyház parancsa, amely így szól: *„Vasárnap és parancsolt ünnepeken vegyél részt a szentmisén, és tartózkodj a munkától és az olyan tevékenységektől, amelyek akadályozzák e napok megszentelését.”*

A VASÁRNAP AZ EGYHÁZ NAPJA

A Szentírásból tudjuk, hogy Jézus feltámadása után az ötvenedik napon eljött a Szentlélek, és útjukra indította az apostolokat, hogy tanítsák és kereszteljék meg azokat, akik Jézushoz akarnak tartozni. Ebben születik meg az Egyház, Jézus híveinek közössége. Ez is vasárnap történt. Amikor tehát vasárnap közösségben ünneplünk a többi keresztény testvérünkkel, közösen veszünk részt a szentmisén, átéljük egybetartozásunkat, hitvallást teszünk arról, hogy hová tartozunk, és erőt merítünk a többi keresztény testvérünk hitéből. A vasárnap a közösség ünnepe. Minden szentmisében imádkozunk az egész egyházzért, a pápáért, a püspökökért, papokért, hívekért, említjük a szenteket és a megholtakat. Így jut kifejezésre, hogy Krisztus egy nagy családdá gyűjt össze bennünket.

A vasárnap nem egyszerű „hétféve”, hanem „ÜNNEP”, örömteli találkozás Isten ajándékaival. Hálát adunk a teremtett világért, boldogan ünnepeljük Jézus feltámadását, és örülünk annak, hogy egymás testvérei lehetünk Krisztusban.

Bosák Nándor

BOLDOG VASÁRNAPOK

„Istenünknek hálát adnék akkor is, ha csak gyermekok juttattál volna is nekem.” – Szent Ágoston vallomását olvasva eszembe jutottak mélyen őrzött emlékeim, gyermekkoromból azok a boldog vasárnapok, amikor minden ünneplő ruhát öltött.

Visszaemlékezésemben – s talán az Úr megbocsátja akkori gyermeki eszemnek, hogy elsőként nem a nagyhét szertartásai és a húsvétvasárnap szentmise elevenedik meg előttem, amelyeken természetesen családostul mindig rendre jelen voltunk, hanem az előkészületek, és abból is a szükségyszerűen hozzátartozó kinőtt, elnyűtt ruhák utánpótlása.

Emlékszem, édesanyammal, az ünnepekhez igazodva évente 2-3 alkalommal elutaztunk vonattal a közeli városba, hogy új ruhát, cipőt vásároljunk.

A vásárlásra kitérő nap is ünnep volt nekünk, arra már napokkal azelőtt izgatottan készültünk. Alkudoztunk édesanyammal, mit is vegyünk majd. Voltak, akik már megelőztek a vásárlásban és egy-két osztálytársunkon látott ruhát, cipőt magunkon is könnyen el tudtuk képzelni, de mint mindenben ebben is elfogadtuk édesanyám döntését.

A vásárlás szükségyszerűségét a tanítók is elfogadták, így mindenki ezen oknál fogva igazoltan hiányozhatott az iskolából. Az egész osztály tudta, hogy ki mikor vásárol, és az ebből fakadó izgatottság mindenkire átragadt. Vártuk, hogy a nagy élményben részesült társunk beszámoljon, és tájékoztasson bennünket a kínálatról.

Nosztagliával gondolok a nyíregyházi Nyírfá és a Kelet áruházra, és volt, amikor Debrecenbe is eljutottunk. Más idők jártak. Egy áruházban tetőtől talpig felöltöztettek bennünket. Igényeinket kordában tartotta a mai viszonyokhoz képest szégyenes választék. Nem emlékszem arra, hogy nagyon válogattunk volna..., és arra sem, hogy édesanyám vett volna magának valamit...

Milyen jó érzéssel töltött el az a két-három ruhadarab a táskában, amit többször is ellenőriztem a vonaton, hogy megvan-e még! Hazaérkezve is csak távolról szemlélhettem, mivel az új holmi azonnal „ünneplő ruha” titlust kapott, így a viselésével meg kellett várni a húsvétot vagy a közelgő ünnepet, de aztán minden vasárnap ezekben díszelgettem. Fokozatosan szakadtam el az újonnan kapott darabjaimtól, mert hazaérkezve nem raktam el azonnal a szekrénybe, hanem szépen, gondosan „felöltöztettem” a karosszéket, hogy minden jól látható legyen, bármikor arra téved a szemem. Egy-két nap után már a szekrény fogságába került ruhadarabokat csak a dohánytörésből hazatérve ebéidőben láthattam, vagy akkor, amikor a dohányfüzészől felállva éhségre hivatkozva beosontam a szobába, és szívemet kicsit megörvendeztettem az új holmi látványával. Amikor időm engedte — amiből dologidőben kevés jutott —, még gyorsan fel is próbáltam, és kiszaladtam a verandára a tükör elé, hogy lássam nem nőttem-e ki.

Hetekkel előtte izgatottan vártuk a húsvétvasárnapot, és azután a többi vasárnapot, mert ünneplőbe öltözhettünk. Így a vásárlással, az előké-

születekkel a gyermeki lelünknek is előkészítették Isten fogadására. A heti munkát úgy osztottuk be, hogy szombat délre letehessek a szerszámokat, és az utolsó dohánylevél is szépen „kiigazítva” a helyére kerüljön a hodályban. Szombat déltől már a vasárnapra készültünk, takarítottunk, felgereblyéztük az udvart, még a hátsó kertet is (pedig azt nem látta a szomszéd), rendbetettük a „kapu elejét”. Egyszerű életünknek, a munka és a pihenés egészséges ritmusának, a hétköznapiak rendjének középpontja Isten volt. Ezzel az életvitellel a „legszébb ruhát”, a vasárnap gyönyörűségét kaptuk örökségül.

Tudjuk jól, hogy az anyagi természetű dolgok értéke, csillogása rövid idő után szertefoszlik. Ha ezek a vásárlások pusztán a csillogásról, a ruhákról szóltak volna, akkor nem őrizném még most is, mint gyermekkorom féltett kincsét, a fehér szandál, a fekete lakkcipő, a pepita tavaszi kabát, a nagy piros gombok emlékét. Emlékükkel a rendet, a tisztaságot, a hűséget az egyszerűséget kapom vissza ma is.

Manapság, ha kell minden nap vásároljuk azt, amire éppen szükségünk van. Nem várunk ünnepig. Nem nyitogatjuk a szekrényünket, hogy láthassuk az új ruhát, nem öltözünk fel ünneplő ruhába a templomba. Eggyé vált az ünneplő ruha a hétköznappal, összerosódott a vásárlás napja a vasárnapal. A világ változott, de az Isten nem, Ő továbbra is az egyszerűség útján érhető el.

Kovács Ágnes

IMRE ATYA VÁLASZOL

„Senki sem szolgálhat egyszerre két úrnak.”

Szent Ágoston De civitate Dei című monumentális történelemfilozófiai művében két városról beszél: a pénz, a hatalom és az élvezetek alapján álló földi városról és az Isten dicsőségének szentelt mennyei városról. Mindkettő ragaszkodást követel polgáraitól, ezért újra meg újra döntenünk kell az ember és az Isten városa között.

Hogyan legyünk mindkét város polgárai?

A két város polgárainak kettősége, amelyről Szent Ágoston ír, egy olyan alaphelyzet, mely az Egyház történelme folyamán mindig is fennállt. E „két város” értékrendje koronként hol távolabb, hol közelebb áll egymáshoz, de igazában sohasem volt teljes átfedés a kettő között, és nem is lesz. A keresztény embereknek komoly dilemmát és lelkiismereti kérdést jelent a két elváráshoz való igazodás és megfeleléskényszer.

S vajon mi fokozza napjainkban ezt a feszültséget bennünk?

Azok a világméretű gazdasági és erkölcsi hatások, melyek napi szinten befolyásolják, megkeserítik az életünket, veszélyeztetik a családok és végső soron az egész emberiség jövőjét.

Hazánk teljesen lezüllesztett erkölcsi és anyagi állapota emberek millióinak az életét teszi rendkívül nehéz és elviselhetetlenné. Aki ma megpróbál az Úr törvényei és lelkiismerete szerint élni, dolgozni, azt gyakran kigúnyolják.

Aki pedig napjaink erkölcsstelen térhódítása ellen felemeli a szavát, olykor még meg is hurcolják. Éppen ezért sokan félnek a világtól és szorongásaiktól gyötörtén magányukba zárkóznak. Mások a züllés bódult világába menekülnek, vagy belevetik magukat abba az érvényesülési örvénybe, amely teljesen önzővé, gátlástalanná, végül magányossá teszi az embert! Ha valamikor, akkor napjainkban különösen igaz az, amit az Úr Jézus mondott: „Senki sem szolgálhat egyszerre két úrnak.”

Mit tehetünk?

1. „Úgy kell élnünk e világban, mint aki nem e világból való”. Vagyis a szentségek által, már az örök élet várományosaiként, még testben élünk ugyan e világban, de a lelünk már az örökkévalókra figyel.

2. „Nem azt kérem tőled Atyám, hogy akik hinni fognak bennem, vedd el őket e világból, hanem, hogy őrizd meg őket e világban” Vagyis nem futhatunk ki a világból, nem költözhettünk egy lakatlan szigetre, és nem is kell, hogy egy rezervátumba zárjanak bennünket, Isten városának építőit, hanem igyekezzünk bátran megvalósítani azt, hogy:

3. „Ti vagytok a föld sója, ti vagytok a világ világossága”. Ha bátran fel merjük vállalni az evangélium ízét az iskolában, a munkahelyen és a társadalom legkülönbözőbb helyein, akkor a környezetünkben nem fog tovább romlani a világ, hanem épp ellenkezőleg!

4. Nem véletlenül mondta Jézus azt sem, hogy

„legyetek mindnyájan egyek, úgy ahogy én és az Atya egy vagyunk!” Egyrészt mert egy fecske nem csinál nyarat, másrészt, egyedül szembe helyezkedni és harcolni a gonosz világgal, szerezintem, csak az amerikai akciófilmek látványvilágában lehetséges. Közösségi életünket a templomi összejöveteleken, a hittanórákon, a kisközösségekben és lelki csoportokban gyakorolhatjuk, fejleszthetjük.

5. „A könyv tanít, nevel, szórakoztat” – Az agytekervényeinket elcsökevényesítő televízió-adások, a számítógépezés helyett fedezzük fel újra a betűk világát! Egy-egy jó könyv olvasása nemcsak szórakoztat, de meg is tud erősíteni a jobban. Sőt, képessé tesz arra is, hogy megtanuljunk azokat a gyakorlati ismereteket, amelyek rendkívül fontosak ahhoz, hogy keresztény emberként a fogyasztói társadalomban ne szorongjunk, hanem egészséges lelkiismerettel, helyesen tudjunk élni az adott lehetőségekkel!

6. Végül, de nem utolsó sorban, az anyagi javakhoz való helyes viszonyunkat segíti, ha azonnal csak azt veszem meg, ami szükséges, várok azzal, ami hasznos, és nagyon átgondolom azt ami a kellemes kategóriájába tartozó termék.

Krisztus meghalt és feltámadt! Ő bennünket is felszabadít a napi korlátok, félelmek sötétsége alól, és arra hív, hogy bátran menjünk a Fényre, amely a mi életünket és mindennapjainkat is képes beragyogni! „Ne féljétek, mert én legyőztem a világot!”

Juhász Imre plébános

RELIKVIÁK, HAGYATÉKOK VESZÉLYBEN

A Debrecen Kultúrájáért Közalapítvány Debrecen Kultúrájáért Díjat adományozott a Magyar Kultúra Napja alkalmából Keresztesné dr. Várhelyi Ilonának 2010. január 23-án. A kitüntetett muzeológus, irodalomtörténész, a Szent Anna Székesegyház képviselő-testületének világi elnöke, az elismerést Debrecen város kulturális életében kifejtett példaértékű munkásságáért és a Debreceni Irodalmi Múzeum fejlesztéséért kapta.

Várhelyi Ilona azért is örül ennek, mert a díj felhívja a figyelmet arra az ellentmondásra, amely az irodalmi gyűjtemény értéke és elhelyezésének jelenlegi körülményei között van. A nagy gonddal összegyűjtött és megőrzött, páratlan értékű debreceni irodalmi anyag ugyanis veszélybe került. Keresztesné dr. Várhelyi Ilonával a Debreceni Irodalmi Múzeumról beszélgetünk.

Alapításától kezdve 26 évig vezette a Déri Múzeum irodalmi gyűjteményéből alakult Debreceni Irodalmi Múzeumot. Felbecsülhetetlen érdeme van abban, hogy ez az ország második legjelentősebb irodalmi gyűjteményévé vált.

A Déri Múzeumban – kiváló muzeológus-elődeimnek, pl. Julow Viktornak, Kilián Istvánnak köszönhetően – már volt egy értékes Csokonai, Fazekas, Petőfi és mások kéziratait tartalmazó törzanyag, amelynek legértékesebb darabjai még a 19-20. század fordulóján kerültek az akkor még Városi Múzeumba. Debrecen művelődéstörténetében az irodalomnak központi szerepe van, ezért merült fel a 70-es években az igény a gyűjtemény önálló épületbe költöztetésére. Ekkor már komoly fejlesztésbe lehetett kezdeni. Erre a munkára vállalkoztam 1980-ban, részben egyetemi oktatói tevékenységemet is feladva.

Az eltelt évtizedek alatt számos értékes kézirattal, relikviával és írói hagyatékkal gazdagodott a gyűjtemény.

Korszerű, időt álló, szakmailag elismert kiállításokat rendeztünk megyszerte, és megelégnült az Irodalmi Múzeum közművelődési tevékenysége is. Az volt a célom, hogy minden Debrecenben keletkezett vagy ide kötődő irodalmi hagyatéka a városban maradjon, ne kerüljön más múzeumokba, ne szóródjon szét a családokban sem.

Az igyekezet tehát elérte célját, az itt élő és innen elszármazott írók megszerették a

Debreceni Irodalmi Múzeumot, és a hagyatékok is itt maradtak.

Ez az anyag nemzeti jelentőségű, de lokális kötődésű, ezért jobb, ha itt marad Debrecenben, mintha például a Budapestre a Petőfi Irodalmi Múzeumba kerülne. A megyei múzeumok többségében van irodalmi gyűjtemény, de ezek közül a debreceni messze a leg-



Dr. Keresztesné dr. Várhelyi Ilona

gazdagabb. Ez természetesen adódik abból, hogy itt igen jelentős írók életek az elmúlt évszázadok során. Ez indokolja, hogy az országos gyűjtőkörű Petőfi Irodalmi Múzeum

után a második, mindmáig egyetlen vidéki irodalmi múzeum Debrecenben jött létre.

A gyűjtemény a debreceni irodalmi élet elmúlt 500 évét folyamatában mutatja be.

A Debreceni Irodalmi Múzeum legnagyobb értékének azt tartom, hogy itt szerves örökségként táruul fel az irodalmi élet félévezredes folyamata. Ez így egyedülálló. A magyar szellemi életről egészen a huszadik századig elevenebb képet kapunk Debrecenben, mint



Debreceni Irodalmi Múzeum

akár Budapesten, hiszen a magyar irodalmi élet évszázadokig vidéken zajlott. A főváros irodalmi centrummá válása csak a 19. század közepétől-végétől gyorsult fel. Debrecen irodalma nyelvileg is, szellemileg is egységes. A reformáció itteni sikerének éppen az lehetett az egyik oka, hogy a város színmagyar lakosságú volt, így az anyanyelvű vallásgyakorlatot örömmel fogadták az itt élők. A hitújítás helyi vezéregyéniségeinek nagy szerepe volt abban, hogy az anyanyelvű irodalom és műveltség tért hódított. Ez a folyamat természetesen a Református Kollégium gazdag gyűjteményi anyagában jobban követhető, mint nálunk. A későbbi századok debreceni irodalmi életében vannak kiemelkedő korszakok, mint amilyen a felvilágosodás kora, és vannak csendesebb évtizedek is, de éppen így, az egész fél évezredes folyamatot együtt látva ismerhetjük meg a város sajátos szellemi arculatának kialakulását. Az irodalom tehát Debrecen identitásának lényegét, a város „lelkét” jelenti.

Félteve őrzött kincsről, pótolhatatlan értékekről van szó. Annál sajnálatosabb az, hogy a Debreceni Irodalmi Múzeum épületének jelenlegi állapota tarthatatlan.

Az egykor szép, kertes villát, amely Borsos József, neves építész otthona volt, mára egy panel-lakóteleppel körülzárták, ahol a vandalizmus és az idő már-már jóvátehetetlen károkat okozott benne. Harminc évvel ezelőtt ideiglenesen kapta meg a gyűjtemény ezt a helyi védettségű épületet, de azóta sem a fenntartó megye, sem a tulajdonos város nem törődik vele, így lassan életveszélyessé válik. A penészes raktárokat a műtárgyvédelem jegyében már ki kellett üríteni. Most azt reméljük, hogy 500 év felbecsülhetetlen értékei még idejében méltó helyre kerülhetnek, megőrizve azt a következő századok számára is.

Történekmár lépések ennek megoldására?

Voltak próbálkozások, sokszor javasoltunk konkrét épületeket, amelyek megfelelnek a múzeummal szembeni elvárásoknak, sajnos azonban az üzleti érdekek itt is erősebbek. De él a remény: ott, ahol milliárdos kulturális beruházások történnek, majd csak akad néhány millió erre is!

Kovács Ágnes

MINT EGY FEHÉR FOHÁSZ...

Egyházközség a vegyes vallású végeken

Fényeslitke az utolsó plébániás hely a Felső-Tisza-vidéki Záhony-Kisvárdai Nyíregyháza országos útvonalon és vasúton. Templomos táj ez, szép – középkori – szentegyházak épültek errefelé. Itt keresztény, ott keresztényen a hívő elnevezése. A Felső-Tisza-vidéken századok óta állandósult Krisztus egyházának felekezeti megosztottsága. Illyés hatalmas ívű drámai költeménye (*A reformáció genfi emlékműve előtt*) töprengésre és megoldáskeresésre készítet: „Egy betű... s az is csak magyarul: / mért több a keresztényen, mint a keresztény?”

Nézzünk be egy ilyen közösségbe, ahol az egyik rész egyházközséget alkot, a másik gyülekezetet; a harmadik pedig állandó vagy változó távolságot tart az emlékezete szerinti vagy mégiscsak számon tartott templomától, papjától/lelkipásztorától! Nem azért, mert ateisták, csak...

Gyerekkoromban – megszentelt napon – harmadik harangszó előtt tele volt az utca templomba igyekvő hívekkel, pedig a templom akkor még fűtetlen volt, de tele volt mindkét felekezetenél.

Fényeslitke lélekszáma átlagos nagyságrendű: kétezer öt-száz. Ha a templom előtti autók számán és márkáján mérnénk le a hívő és keresztény-keresztény-ségében megoszló falut, családok képet kapnánk.

Lépjünk be most a „litki” római katolikus templomba, s álljunk meg hátul!

Első impresszióink: a bolthajtás freskóinak evangéliumi képsorozata minden más felső-szabolcsi templomtól megkülönbözteti a fényeslitkei! Takács István munkáját dicséri, aki az egri bazilika kupoláját is festette. Itt készítette a Szentháromságot ábrázoló nagymérvű oltárképet, a Szűzanya élettörténetét (az „Elküldé az Úr angyalát...” örömhírétől a Mennybevételeig), továbbá az isteni gyermek negyven napjából a minduntalan megújuló evangéliumi verseket („Ma

született...”; „Megtalálták a Gyermekeket...”, „A te szívedet...”).

Hat kompozícióban a gótikus szépségű Mária földi jelenvalósága és misztériuma melengeti szívünket. Köszönet a jó emlékezetű Fojtik Vidor plébános úrnak. Ez



a főemelő freskósorozat az ő révén díszíti templomunkat. A „pap bácsi”-tól Keresztelő Szent János-i szerénységet is tanulhatnának a mai fontoskodók. A „Neki növekednie kell, nekem kisebbednem” szentelési jelmondatához halálhű volt. (A „békepapsággal” járó gyöngyösi plébániát cserélte fel a peremvidéki fényeslitkeiért – harminc évre.)

Előtte (1962-ig) Stieber József főtisztelendő esperes apát szolgált itt. A faluban és vonaton reverendában járt mindig. (A rossz emléké Állami Egyházügyi Hivatal nyugdíjaztatta.) Ám a legkülönösebb sors dr. Halászy Caesarnak jutott, aki 1913-1928 között volt itt az Ige és az Áldozat szolgálója. „Főúr”-nak szólították, önmagát viszont lelkésznek nevezte az anyakönyvben. Róla mintázta utolsó regényének (Bibi) főhősét Gárdonyi Géza. Fényes papi pálya várt volna rá, de nézeteltérésbe került felettessel, akik az egri hittudományi főiskola tanári és székesegyházi hitszónoki posztjáról Fényeslitkére helyezték. Itt gázolta halálra a vonat.

Fényeslitke az első plébániás hely a Záhony-Kisvárdai útvonalon. Barokkszárga temploma mellett új, korszerű, tetőablakos plébánia épült Szováti Tamás papsága idején.

Az új ezredév elejétől Maga László egyházközségünk plébánosa. (Komoró és Záhony a filiája). Szent Pál évében – az ő vezetésével – római és/vagy budapesti zarándoklaton vehettek részt a három helység katolikussai. A közeljövő szép tervei közül hadd emeljem ki a litkei plébánosok készülő tablóját s majdani emléktábláját a templom falán, az ablakok cseréjét, és a Nepomuki Szent János szobor fölé egy kis tetőt. Jó volna még, ha egy útmenti feszület fogadná a Fényeslitkére betérőket hirdető, hogy itt keresztények, katolikusok élnek.

Sőt áldozatkész katolikusok, akik olykor gyakorolják a morgogás jogát.

Bakajsa András

Bakajsa András

ORGONASZENTELÉS FÉNYESLITKÉN

Ha csak hallom a nevét a hangszerek királynőjének, barokk díszítettségű templomokra gondolok, és zenei ihletésű verscsokorra:

„... orgonaszó orgonaillat
Önkarikás ablaktányérok
lépésméz-ízű zoltár
életerem pünkösöd-évszaka
lelkem pünkösdi itala
máig zsongító óborom...”

(Kányádi Sándor: Egy csokor orgona mellé)

Maga László plébános az elmúlt év végén, orgonaszentelésre hívta össze a fényeslitkei római katolikus egyházközséget. Főemelő élményben volt része a közösségnek, amikor az ünnepi szentmisén Fekete Nándor orgonaművész először szólaltatta meg a kistarcsai egyházközség ajándékát.

Az ünnepélyes szentmisét Varga János szabolcsi főesperes ibrányai plébános mutatta be. A főesperes a szentbeszédében az orgona liturgián belüli központi szerepét és a barokk kori dialát emelte ki.

A főlentelt orgonával a szentmiséket immár Kristóf Melinda kántornő kíséri.

HÁZASPÁR: EGY FÉRFI ÉS EGY NŐ

Oly korban élünk, amikor definiálni kell a családot, a házasság fogalmát, mert egyre többen vannak, akik nem tudják, mit is jelent. „Házasság: egy férfi és egy nő egész életre szóló, szabad akaratú vállalt szövetsége, mely természetesen a házaspár javára, gyermekek nevelésére és nevelésére irányul.” (Magyar Katolikus Lexikon) A mai modern társadalom modernizálja a fogalmat is, amikor az eddig megszokott házasság helyett „hetero házasság” kifejezéssel

él. Az azonos neműek házassága („homo házasság”) hozta magával ezt az új kifejezést. Ne adjunk teret ennek, ragaszkodjunk a megszokott fogalmainkhoz, az értékeinkhez. Az azonos neműek házassága nem azonos értékű a természet rendje szerint kötött házassággal. De a gyakorlatban, sajnos ugyanolyan jogokkal rendelkeznek (örökbefogadás), nem számolva azok beláthatatlan következményeivel.

A világ mintegy 15 államában köthetnek házasságot azonos nemű párok: Amerika

közégben felnövő gyermekekre nézve. Kérdem én, azokban az országokban, ahol a jogrendszer biztosítja az azonos neműek közötti házasság törvényességét, milyen jogon választanak egy csecsemőnek, vagy egy kisgyermeknek olyan természetellenes életmódot, ahol azonos nemű szülők nevelik majd őket? Egy ilyen környezetben felnövő gyermek később számos kellemtelen szituációnak lesz kitéve, amikor majd a nevelő szülei védelmében a jogaiért neki is harcolnia kell, vagy a szülei ellen fordul. „Számos

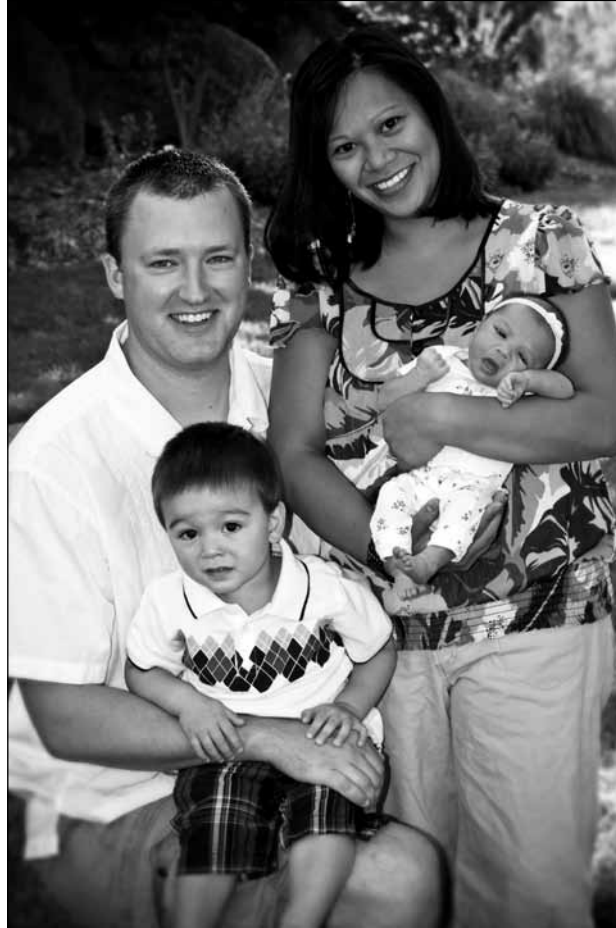
XVI. BENEDEK GONDOLATAI A CSALÁD PÁPAI TANÁCSÁNAK TAGJAIHOZ

A gyermekeknek mind az anyai, mind az apai szeretetre szükségük van – hangsúlyozta a Szentatyja február 8-án, hétfőn délelőtt a dikasztérium plenáris ülésének résztvevőikhez intézett beszédében.

Az egy férfi és egy nő házasságán alapuló család a legnagyobb segítség a gyermekek számára – mondta Benedek pápa. A házaspárok csak akkor élhetik meg a hiteles szeretetet és az önátadást, ha Krisztust állítják életük középpontjába. Mindent el kell követni annak érdekében, hogy a gyermekek egységes családban nevelkedjenek. A gyermekeknek mind az anyai, mind az apai szeretetre szükségük van; e két szeretet kiegészíti egymást. A szülők különélése, válása negatív következményekkel jár a gyermekek számára. A család támogatása, jogainak, egységének és stabilitásának előmozdítása a legjobb módja annak, hogy megóvjuk a kiskorúak igazi szükségleteit – tette hozzá a Szentatyja.

Az 1981-ben megalapított szentszéki hivatal, a Család Pápai Tanácsa tagjaihoz intézett beszédében XVI. Benedek elítélően szólt az egyházi személyek által gyermekek ellen elkövetett visszaélésekről: az egyház, követve Krisztus példáját, az évszázadok során mindig gondjaiba vette a kiskorúakat. Az egyház egyes tagjai sajnos több esetben megsértették a gyermekek jogait. Olyan magatartásról van szó, amelyet az egyház mindig is elítélt, és továbbra is ezt teszi. Jézus tanítása – miszerint ahhoz, hogy bejussunk a mennyek országába, olyanná kell lennünk, mint a gyermekek – mindig sürgető felhívást jelent, hogy mély tisztelettel legyünk a gyermekek iránt.

Vatikáni Rádió/Magyar Kurír



egy-államaiban és Izraelben nem, de teljes értékű házasságnak ismerik el a külföldön megkötött házasságokat. Ezt a problémát megoldja egy külföldi nyaralás. Hazánkban és számos más országban bevezették az azonos neműek közötti bejegyzett élettársi kapcsolatok intézményét, amely a házassághoz hasonló jogokat biztosít a feleknek.

Az a negatív tapasztalat alakult ki, hogy ha valaki véleményt fogalmaz meg társadalmi visszasságokról vagy etnikai kisebbségről, azt diszkriminációval bélyegzik meg. Minek nevezhető az, amikor a keresztény egyházak tanításával ellentétes, életellenes, átgondolatlan törvényeket hoznak?

Nem az azonos neműek kapcsolatának minősítéséről van szó, hanem azokról a törekvésekről, házasságkötésükből következő jogokról, amelyek veszélyt jelentenek a természetellenes

tanulmányban olvashatjuk homoszexuális szülők által nevelt gyermekek vallomásait, akik elmondják, hogy miközben barátaik előtt titkolni próbálják szülei hajlamát, rengeteg feszültséget, félelmet, szorongást, szégyenkezést és haragot élnek át” – figyelemre méltó előadásában George Alan Rekers, a Dél-Karolinai Egyetem Neuropszichiátriai és Viselkedéstudományi Intézetének professzora. (Magyar Kurír).

Nemrég olvashattuk szintén a Magyar Kurírban: „Egy amerikai katolikus intézmény nem vett át az első iskolai osztályba egy óvodást, mivel a gyermeket lesbikus felnőttek nevelik. Egyes szülők felháborodtak, az egyházmegye közleményben fejtette ki a szigorú intézkedését. A döntés oka az, hogy a szülők életformája „nyílt összeütközésben van a katolikus tanítással”, márpedig katolikus iskolába olyan diákok járhatnak, akiknek szülei elfogadják az iskola és az Egyház irányelveit.” A szülők felháborodnak, hangoztatván: „Az Isten mindenkit szeret”. Ez a reakció tipikus példája annak, amikor egyesek az igazság egyik nekik tetsző felébe kapaszkodva támadnak. Az Isten valóban minden embert szeret, és szeretetből férfi és nő szeretetén alapuló házasságot, családot is adott nekünk.

Egyik országgyűlési képviselő hölgy véleménye szerint az azonos nemű pároknak lelkileg sokat jelentene, ha az élettársi szerződésen kívül anyakönyvezető előtt kimondhatnák a boldogító igent. A politikusnő a házasságkötést ellenzőknek teszi fel a kérdést: Miért fáj az, ha valaki boldog? A személyes válaszom: Nem a mások boldogsága fáj, hanem a természetellenes, életellenes, családellenes követelésük következménye.

Kovács Ágnes

DISZKRIMINÁLJA AZ EGYHÁZAT A KORMÁNY: SÉRÜL A JOGÁLLAM

Félmillió dollárral segíti a haiti földrengés áldozatait a Magyar Katolikus Egyház a tempolmi gyűjtésekből – hangzott el az MKPK tavaszi ülésének sajtótájékoztatóján. Eközben a tavalyi évhez képest idén nagyságrendileg 10%-kal kisebb költségvetésből kell gazdálkodnia a Katolikus Egyháznak, ami igen komoly gondot jelent a már amúgy is nehéz helyzetben levő intézmények és egyházközségek számára – hangzott el a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia március 2-3-i, tavaszi rendes ülésének sajtótájékoztatóján. Mint ismeretes, a kormány tavalyi döntése értelmében idén az szja egy százalékából az egyházak számára felajánlott összeget az állam kisebb mértékben egészíti ki, ezáltal jelentősen csökkent a hitéleti támogatás.

Néhány nappal ezelőtt a konferencia Államnép Tanácsa közleményben jelezte, hogy jogi úton kéri a 2008. évi közoktatási kiegészítő támogatást meghatározó kormányrendelet, valamint a közoktatási törvényt módosító 2009. évi CIX. törvény felülvizsgálatát, mivel azok több ponton sértik az egyházak oktatással kapcsolatos alkotmányos jogait és az Apostoli Szentszékkel kötött nemzetközi szerződést. A konferencia megbízta jogi szakértőit a 2005–2008-as évekre járó kiegészítő támogatások felülvizsgálatához szükséges beadvány elkészítésével.

Erdő Péter prímás rámutatott: a kormány létbizonytalanságban tartja az egyházi iskolák diákjait, akik magyar állampolgárok gyermekei, ez pedig diszkrimináció.

A bíboros emlékeztetett: a kormány hozott egy olyan rendelkezést is, hogy az önkormányzati épületben működő egyházi iskolák támogatásából vonják le a működési költséget. Ez az önkormányzatokkal kötött szerződések megsértése, hiszen azok pontosan rögzítik a használat szabályait, számos esetben ingyenes használatra átadva az épületeket. Ráadásul mielőtt 1991-ben törvényt hoztak volna az egyházi ingatlanok visszaadásáról, az állam még gyorsan számos ilyen épületet önkormányzati tulajdonba adott, és számos egyházi iskola ilyen önkormányzati épületben működik ma is.

Komoly gondot jelent egyházunknak az Államkincstár Nyugat-Dunántúli Regionális Igazgatóságának – kizárólag a nem állami közoktatási intézményekre vonatkozó – körlevele, amelynek értelmében csak az a nem állami közoktatási intézmény igényelhet normatívát, amelyik a működéséhez szükséges feltételekkel, egyebek mellett önálló adószámmal rendelkezik. Ez veszélyezteti több szerzetesi oktatási intézmény működését, hiszen ezek

többsége az intézményt fenntartó rendhízzal közös adószámmal rendelkezik – ilyen például a Pannonhalmi Bencés Gimnázium is, ahol a rendház és az iskola közművei is azonosak, így teljességgel indokolatlan volna külön adószámot nyitni a gimnáziumnak. Ráadásul az állami iskolákat nem kötelezték erre, pedig sokuk az önkormányzattal van egy adószámon. Ez úgyszintén diszkrimináció, a vallásszabadságról szóló törvény megsértése – hívta fel a figyelmet Mohos Gábor, az MKPK titkára.

Egy, a tavalyi év végén hozott kormányrendelet kimondja, hogy az óvoda teljes nyitva tartási idejében a gyermekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus kell, hogy irányítsa. A püspöki kar tudomására jutott, hogy megtörtén, hogy erre hivatkozva az önkormányzati óvoda vezetője figyelmeztette a hitoktatót, hogy a 2010/II-es tanévtől nem tarthat hitoktatást, mivel nincs óvodapedagógusi diplomája. Ez ellentétes a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvényben foglaltakkal.

Magyar Kurír

HELYESBÍTÉS: 2009. V. évf. 4. szám 12. oldal „Kazinczy és a nyelvújítás” című írás második bekezdésében található mondat helyesen: „Egyedül a kibolt nép helye nem változik többé”

A TÖRTÉNELMI KERESZTÉNY EGYHÁZAK KÖZLEMÉNYE A VÁLASZTÁSRÓL

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia, a Magyarországi Református Egyház és a Magyarországi Evangélikus Egyház a 2010. évi parlamenti választásokon való részvételre hív fel minden jóakarátú embert.

Ha komolyan vesszük állampolgári felelősségünket, négyévente nemcsak lehetőségünk, hanem kötelességünk is, hogy döntésünkkel tudatosan befolyásoljuk hazánk életét, mindennapi boldogulásunk lehetőségét. A jelenlegi aggasztó társadalmi és gazdasági helyzetben különösen is fontosnak tartjuk, hogy körültekintően a jelöltek

célkitűzéseit megismerve döntsünk. Javasoljuk, hogy a különböző pártok és jelöltek programjában azokat az elemeket keressük, amelyek a társadalom alapvető összetartó erőinek – a családnak, a helyi közösségeknek és egész nemzetünknek – életét és fejlődését segítik.

Meggyőződésünk, hogy jelen eslestségünkön csak felelős, értékek alapján gondolkodó és cselekvő áldozatvállalással tudunk segíteni. Ezért kérünk mindenkit: a hangzatos kampányígéretnek és indulatos kommunikációs megoldások mögé nézve olyan jelöl-

teket támogatasson, akik személyiségükben és elkötelezettségükben is annak reményességét hordozzák, hogy Magyarországon erősödhet a jogállamiság, csökkenhet a korrupció, növekedhet az egymás iránti bizalom.

Reméljük, hogy mind a választás menete, mind a választás végeredménye mindannyiunk épülését és erősödését szolgálja.

Budapest, 2010. március 4.

Magyar Katolikus Püspöki Konferencia
Magyarországi Református Egyház
Magyarországi Evangélikus Egyház
MKPK Sajtószolgálat/Magyar Kurír

IMÁDKOZZUNK A PARLAMENTI VÁLASZTÁS SIKERÉÉRT

„Ha van Magyarországon egymillió imádkozó magyar ember, akkor nem kell félteni a magyarság jövőjét” (Mindszenty József bíboros)

2010. április 11-én, Irgalmasság Vasárnapján a magyar nemzet négy év után újra kezébe veheti a saját sorsát, és dönthet olyan politikusok és parlament megválasztásáról, amelynek elsődleges dolga és felelőssége lesz, hogy kivezesse az országot az erkölcsi és gazdasági válságból.

Isten, hit, erkölcs és bűnbánat nélkül nincs megújulás. Sem egyénileg, sem közösségi-társadalmi szinten. A magyar nemzet számára létfontosságú, hogy végre megérezze, hogy minden valódi előrelépésnek az alapja az Isten végtelen szeretetére épülő őszinte bűnbánat, erkölcsi tisztaságra való törekvés és irgalmasság.

Az Isteni Irgalmasság rózsafüzéért minden nap 15 órakor, az irgalmasság órájában imádkozhatjuk (7-8 percig tart). A szentté

avatott Faustina nővér kapta a világtörténelem egyik legfontosabb üzenetét az isteni irgalmasságról. Ebben az üzenetben elhangzik az a titok, amely szerint a Krisztus halálának órájában minden szívből jövő, töredelmes lelkülettel átitatott ima-kérés meghallgatásra talál, ha az a javunkra válik!!! Egészen pontosan így üzent Jézus: „Ebben az órában kérésszel mindent elnyersz magad és mások számára. Ebben az órában lépett a kegyelem a világba: az Irgalom legyőzte az Igazságot.”

HITVALLÓ IRODALOM

A feltámadás, a mennybemenetel és a Szentlélek eljövételének költői megszólalásai

Felértünk a hegyre, a győzelem teljes. Amire vágytunk a 40 napi böjtben, húsvétkor megvalósult: a viláosság győzött a sötétség felett. Az isteni kegyelem napja most sugárzik melegen és világítóan. Krisztus feltámadása soha nem látott, nem hallott csoda. Megcáfolhatatlan bizonyíték hatalmáról. Tehát igaz, amit tanított, igaz a mi hitünk, hogy a bűntől megszabadulhatunk. Az irodalom is ujjong, allelujázik, amikor a feltámadás bibliai történetéről énekel. Érdemes mindjást a középkori himnuszköltő Szentviktori Ádám Húsvéti Himnuszát idézni:

„Itt az új feltámadás.
Ez a nap reményünk napja,
És az írás megmutatja
Hogy ereje milyen csodás...
Azért Isten erejének
Szabad szívből hálaének
Törj elő és zengedezz!”

Napjaink modern költészete is csodának, varázsnak, diadalmas győzelemnek éneklé a húsvét minisztériumát.

Pilinszky János: Harmadnapon című nyolc sorosa a leglényegesebből tudósít:
„Mert megölhették hitvány zsoldosok,
és megszűnhetett dobogni szíve
Harmadnapra legyőzte a halált.
Et resurrexit tertia die.”
(És feltámadt a harmadik napon)

A feltámadás minisztériumának személyes átélését Dsida Jenő: Húsvéti ének az üres sziklasír mellett c. versében érhetjük tetten. A személyes kapcsolatteremtés bűnösségének felismeréséhez, az ebből fakadó bűnbánathoz, és az üdvözlés vágyának nagy akarásához vezet el:

„Nyitott szája szélén
sóhajok közt üldögélvén
szemlélem bús, elvetélt
életemnek rút felét...
Amit csak magamban látok,
csupa csúnya, csupa átok,
csupa mély seb,
éktelen,
testem oly mértéktelen...
ó, ha tudnám, megbocsátasz
s országodba bebocsátasz,
mint szűrnám ki két szemem,
mint vágnám le két kezem,
nyelvem húznám kések élén,
s minden tagom elmetélném,
amivel csak vétkezem.”

Az ember, a költő nem tudja nem követni
Őt, mert csak egyet lehet tenni:
„menni mindig, biztosan...
S kopjék térdig bár a lábam,
tudom, az ég kapujában,
utólérlek, Krisztusom!”

A feltámadás és a mennybemenetel között 40 nap telik el, mert Jézusnak még fontos mondanivalója, van. Találkoznia kell az emmauszi úton két tanítványával, hogy azok majd csak a kenyértörésben ismerjék föl. Tamásnak módot akar adni, hogy saját érzékszerveivel győződjék meg a feltámadás valóságáról. Még a főhatalmát is rá kell bíznia Péterre, és valamennyi apostolának meg kell adnia a felhatalmazást: hirdessétek az örömhírt, és kereszteljétek meg a népeket.

A MENNYBEMENETEL

Nagy valószínűséggel a 16. vagy 17. századi ismeretlen szerző műve az „Urunk mennybemenetele” c. himnusz. A megtiport halál Krisztus győ-



zelmét hirdeti. Ő most készül fölszállni a mennybe, s ezt a „lévők hármasköré”: a földi teremtmények, az égiek és az alvilágban létezők figyelik. Majd a könyörgés hangján szól tovább a himnusz:

Te aki a „világ gépét forgatod...
nézd el bűneink sokát,
Küldd el magas kegyelmedet,
S emeld hozzád a szívüket.
Hogy majd ha eljössz hirtelen,
Fénnyel az ég felhőiben,
Légy elnéző kegyes bíránk, S add vissza
vesztett koronánk.”

PÜNKÖSD

A mennybemenetel után tíz nappal Krisztus elküldi a Szentlelket. Amit Krisztus halálával és feltámadásával megszerzett, azt most osztja ki az egész hívőssereg számára a Szentlélek. Az öröm, a köszönet, a reménykedés és a vágyakozás szavai szólalnak meg a költők ünnep-magasztaló szavaiban. Dsida Jenő: Pünkösdi várakozás c. verse még a sötétségből indul, de a könyörgő hangra:

„Sugarat, fényt, színt adj nekünk,
Mert epedünk!”
a nagy Alkotó kimondja szent igéjét:
„Legyen viláosság!...”

Pünkösöd c. versében Kunszery Gyula az első pünkösöd hangulatát kívánja megjeleníteni:

„És amikor elérkeztek
a Pünkösödnek napjai,
összegyültek egy kis házban
Krisztus első papjai.-
Rongyos ruhák, kérges kezek,
Fésületlen üstökök:
ily egyszerű proletárok
a legelső püspökök.”

„Rájuk száll le a Szentlélek, hogy valamennyien elteljenek vele. Az eredmény pedig: „S akik eddig gyávák voltak, bátrak lettek hirtelen, s a tudatlan agyvelőkben kigyulladt az Értelem. S akik eddig a zsidón kívül nem tudtak más nyelveket, minden nyelven hirdették már a krisztusi elveket”.

„IGAZ ISTEN MIND A HÁROM ÉS AZ ISTEN MÉGSE HÁROM”

Egészen sajátos színt képvisel Fodor András: Pünkösöd c. verse. Ő nem a bibliai történetet éneklé meg, hanem a mindnapi tavasszal újra és újra átélt örömet, egy sajátos pünkösödi hangulatot idéz fel: a kertben a lucfenyők magasában

„keserves, hosszú szaggyalással
burukkolnak a gilicék.”

És ami még emlékezetébe idéződik:

„És fölcsattan a gyermekének,
fölbúg az orgona:
Jövel Szentlélek! – vigyél el a nyárba,
hol édig ér a játék palotája,
szabadság otthona.”

S mert ezen az ünnepen szokott az édesapja érte menni, ez az osztatlan öröm, ez a nyaralást ígérő boldogság maradt meg legélesebben emlékezetében.

A 12. századi Laverdini Hildebert Szentháromságról c. himnuszában mintegy a teológiai tanítást foglalja össze a Szentlélekről is:

„Teremtetlen Vigasztaló,
Nem született, nem – lett való!

Atya, Fiú közös mása,
Kettejüktől származása.

A továbbiakban az egység és a hármasság azonosságait fogalmazza meg: „Igaz Isten mind a három
És az Isten mégse három.
Egy Istenben így imádom,
egységet és háromságot.”

Ezekkel a bizonyosságokkal forduljunk mi is ma is a Szentháromság egy Istenhez, hogy vezessen el bennünket az örökös örömbé.

Csermely Tibor

BOSÁK NÁNDOR PÜSPÖK KÖNYVEINEK BEMUTATÓJA

A Szent István Társulat kiadásában Bosák Nándor: „A papság szolgálatában”, és a Pásztorok sorozatban megjelent: Bosák Nándor: „Törd meg az éhezőknek kenyeredet” című interjúkötettel ismerkedhettek meg az érdeklődők azon a könyvbemutatón, amelyet 2010. február 3-án tartottak Debrecenben a Szent Anna Kegytárgy- és könyvesboltban, valamint másnap az Egyházmegyei Lelkipásztori Központban Nyíregyházán.

A könyvbemutatón Szerdahelyi Csongor író, újságíró, az interjúkötet szerzője beszélgetett Bosák Nándor főpástorral.

Szerdahelyi Csongor bevezetőjében elmondta, hogy a Pásztorok sorozatban ez már a negyedik interjúkötet, ezekben a magyar egyház négy olyan főpástorával beszélgetett, akiket akkor választottak ki a fontos apostolutódi tisztségre, amikor az egyházi ügyi hivatalnak már nem volt ereje, létjogosultsága beleszólni, hogy kiből lesz püspök Magyarországon. A 80-as évek első felében az Állami Egyházi Hivatal élet-halál ura volt, ekkor még senki nem gondolta volna, hogy a kommunizmusnak egyszer vége lesz, de a 80-as évek végétől már mindez be is következett. A szerző a beszélgetések során szerzett tapasztalatait összegezve elmondta, ha közös jelmondatot választana a négy főpástor: „Tudomásul véve, de nem beletörődve, tudomásul véve, de megpróbálni minden lehetőséget” választhatták volna, hiszen olyan papi életutak után lettek főpásztorok, akik nem mentek fejjel a falnak, de mindig elmentek addig, amíg lehetett.

ELVEIHEZ MINDIG HŰ MARADT

„Erdélybe készültem 1977 nyarán, amikor már eldől, hogy bekerülök a szemináriumba előljárónak, pontosabban spirituálisnak. (...) Kaptam egy értesítést, hogy ekkor és ekkor menjek be a rendőrségre az útlevél ügyében. /.../ Az illető elkezdett kérdezősködni,



Bosák Nándor és Szerdahelyi Csongor

hogy vagyok, meg vagyok-e elégedve a kápláni helyemmel, nem szeretnék-e jobb helyre kerülni, esetleg plébános lenni? Hova szeretne menni? Mondom, mindegy az, majd valahová eltesznek. Mégsem mindegy, hogy hova kerül, Eger környékére, vagy a világ végére Szabolcsba... Nézze, mondom, én ismerem Eger környékét és ismerem Szabolcsot is, mert odaválok, nekem mindegy, hova



kerülök. (...) Azt kérte, hogy a romániai utam után megint találkozzunk, mert szívesen elbeszélgetne velem erdélyi élményeimről, hiszen nekik, rendőröknek nem lehet külföldre utazni. Mondtam, hogy kiváló útikönyvek vannak, azokból többet megtudhat, mint az én beszámolómból... De hogy ő szívesen beszélgetne velem máskor is... Ha be-

szélgetni akar, idézzenek be ugyanúgy, mint most, és akkor bejövök és beszélgetünk. De nem, nem így, hanem elmennék egy presszóba, nem kell arról senkinek sem tudnia. Az nem megy, mert pontosan be vagyunk osztva, a munkatársaimnak pontosan tudniuk kell, hogy hol vagyok elérhető. Végül letett rólam és attól kezdve nem zaklattak.” (Részlet:

Bosák Nándor: Törd meg az éhezőknek kenyeredet – Pásztorok sorozat)

Bosák Nándor a Felvidékről származik, kicsi gyermekkorában családjával kitelepítés által került a szegény Szabolcsba. Debrecenben volt diák. 1993-ban, amikor II. János Pál pápa megalapította a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegyét, annak első püspöke lett. Az interjúkötet a történelmet úgy mutatja

be, ahogy azt az elveihez hűen kitartó ember megélte. Ahogy időrendi sorrendben halad életútjának bemutatása, láthatjuk, hogy püspök atyát a jó Istenbe vetett bizalom, kötelességtudat, alázat, és ugyanakkor nagy méltóság, öntudat jellemezte minden helyzetben.

Bosák Nándor: „A papság szolgálatában” című kötete a Papság Évében jelent

meg, ebben olyan homíliák, cikkek, előadások olvashatóak, amelyek a főpástor püspöki szolgálata idején születtek, és a papsággal kapcsolatos konkrét helyzetekre vonatkozóan tanácsait, útmutatásait adja át.

Mindkét könyv kapható a katolikus könyvesboltokban.

Kovács Ágnes

„KERESZTÉNY GYÖKEREK ÉS A BOLDOG MAGYAR ÉLET”

A média szenzációkedvelő/hajszoló hatására az utóbbi időkben különféle fantasztikus elképzelések is lábra kaptak a magyarságnak a kereszténységgel való kapcsolatáról. A KÉSZ 20 éves jubileumi emlékülésén Erdő Péter bíboros javasolta, hogy a KÉSZ szellemi potenciálja és országos hálózata révén alkalmas arra, hogy a kérdést tudományos szempontok alapján mutassa be, és a legújabb megbízható tudományos megállapításokat terjessze. Ezért elkészült a „Keresztény gyökerek és a boldog magyar élet” c. előadás-sorozat terve. A sorozat mottója: „Kard foglalta el, kereszt tartotta fenn a hazát!” (Vaszary Kolos). Az egymást követő 10 előadás azt kívánja hangsúlyozni, hogy a keresztény eszmékhez, s a keresztény kö-

zösséghez való csatlakozás és hűség mind nemzetünk és országunk megalakulásában, mind a történelmi viharokban azok megmaradásában döntő tényező volt, de jövőjének alakításában is az kell, hogy maradjon. Más oldalról, ezáltal alkalom nyílik arra, hogy rámutassunk, a magyarság történetének páratlan gazdagsága bőséges alapot nyújt nemzeti büszkeségünkhöz, s ehhez nekünk nincs szükségünk mítosz-teremtésre, mint azt keleti és északi szomszédjaink teszik. Az előadásokat - többek között a Katolikus Püspöki Kar jelentős anyagi támogatásának köszönhetően - az ország 17 helyszínén mutatják be. Egyházmegyénkben Nyíregyházán és Debrecenben lesznek az előadások. Előre láthatólag tavasszal két előadásra kerül

szor Debrecenben, a Szent József Gimnázium előadótermében. Április 13-án Tóth Endre régész, a Magyar Nemzeti Múzeum könyvtárának igazgatója lesz a vendégünk, aki „A keresztény királyság megalakulása: királyaink felkenése az Árpád-korban” címmel tart előadást.

Majd Havas László, professor emeritus (Debreceni Egyetem) május 11-én következik „Szent István országa, az első ezredforduló keresztény Európájának friss sarja” című előadásával.

Az előadások pontos országos programjait, azok rövid tartalmi kivonatát a KÉSZ honlapja (keesz.hu) az év során majd folyamatosan közli.

Dózsa László, KÉSZ – Debrecen

„Nem hagy nyugodni az én Krisztusom”

ÚJABB FELFEDEZÉSEK A TRILÓGIÁBAN



A debreceni Déry Múzeum 1995 óta – kisebb szünetekkel – nagy sikerrel mutatja be Munkácsy Krisztus-trilógiáját: az *Ecce Homo*, a *Golgota* és a *Krisztus Pilátus előtt* című képeket. A három mű együttes megtekintése páratlan élményt nyújt a látogatóknak. Így együtt nemcsak a nagyközönség nem láthatta eddig, de maga a művész, Munkácsy sem.

Keresztesné Várhelyi Ilona dr. muzeológus, irodalomtörténész a képzőművészet iránt is érdeklődést mutat. A közelmúltban jelent meg a „Bibliával Mun-



kácsy Krisztus-trilógiája előtt” című kötet, amelyben újszerű értelmezéssel segíti Munkácsy remekműveinek mélyebb megértését. A szerzővel legújabb könyvéről beszélgetünk.

A művészettörténészek egyenként jól ismerték a képeket, és írtak is róluk sokat. Nem értettem, miért nem vették észre azt, ami nekem szinte azonnal feltűnt, hogy a realista látvány mögött egy rejtett szimbólumrendszer húzódik, amely a mondanivaló szolgálatában áll. Felmerült bennem a két-

ség: nem én tévedek-e, ha a szimbólumok értelmezése mentén haladok a festmények üzenetének megfejtése felé. Már 2000 körül rájöttem, hogy az lehet a félreértések és félremagyarázások legfőbb oka, hogy a korábbi műelemzők nem láthatták együtt a képeket. Bár Munkácsy kezdetben nem akart trilógiát festeni, mégis a három monumentális mű ösztönösen „rímel” egymásra. Ugyanabból a szimbólumrendszerből építkeznek a művek, és ezt könnyebb felismerni így, hogy a három kép egy térben látható.

– Munkácsy előtt már sokan feldolgozták a *Passió* témáját. Az 1880-as évek korszelleme inkább Jézus emberségét fogadja el, istenségét elutasítja. Miért festette meg mégis?

– Nem lehet pontosan tudni, hogy Munkácsy mit gondolt a feltámadásról. E. J. Renan, francia író, vallástörténész, orientalista, akinek személyisége és a „Jézus élete” című könyve is nagy hatással volt a művészre, nem foglalkozik a feltámadással. Munkácsy számára a feltámadás ábrázolása nagy kihívás volt, de nem tudjuk, a szíve mélyén

hitt vagy nem hitt a feltámadást. Azt viszont tudta, hogy az ige, az evangélium él, hiszen eljutott hozzá is. Ő nem magát a feltámadás eseményét ábrázolta, hanem a lényegét. Tehát azt, hogy a Krisztus-esemény történelemfordító tény, és a kereszt tövéből elinduló kereszténység egy világformáló eszme. Ezzel az élő Igét ragadta meg, amely vizuálisan éppoly nehezen érzékelhető, mint a feltámadás eseménye.

– *Hogyan érzékelhető ez a képeken?*

– A korábbi elemzések a Golgota lovasát Munkácsy elnevezése alapján egyszerűen arab lovasként értelmezték. Valójában azonban a lovas a kereszten függő Krisztus arcvonásait tükrözi. A Jelenések könyve győzedelmes fehér lovasát ismertem fel benne, akinek ez a neve: Isten Igéje, Királyok Királya, Urak Ura. Ezzel az értelmezéssel válik teljesen érthetővé, miért adta Munkácsy a „*Consummatum est*”, azaz „*Beteljesedett!*” címet a Golgota néven ismert művének. Nemcsak a próféták által megjövendölt messiási sors teljesedik be, hanem a megváltás győzelme is. A lovas Jézus kilehelt lelkével indul, vagyis az Ige megkezdí misszióját.

Az Ige győzelmére utal Jézusnak a kereszten imádkozott zsolttárának befejezése is. Az „*Istenem, Istenem, miért hagytál el engem*” kezdetű zsolttár befejező versei új nép születéséről beszélnek, akiknek hirdetni fogják az Úr nagy tetteit. Ha így nézzük a kereszt alatt álló tömeget, bizony, egyik-másik arcon észrevehetjük a felismerés, megértés, megdöbbenés jeleit.

lasztja el a történelmi figurákat a mindenkori nézőtől, mert ugyanannak az eseménynek részese az is, aki a kép előtt áll. Neki is válaszolnia kell Pilátus kérdésére: melyiket választja: Barabást vagy Jézust. Ugyanígy folytatódik bennünk a kompozíció a Golgotánál is. A könyvben részletesen kifejtem, hogy a Krisztus Pilátus előtt kompozíciója pedig tudatosan úgy van megszerkesztve, hogy egy, a nézőből induló, fekvő kereszt mentén helyezkednek el a jelenet szereplői. Egyszerűen: nem vonhatjuk ki belőle magunkat.

– *A képek Munkácsy lelki útját is megjelelték?*

– Munkácsy a Krisztus-témának sokáig ellenállt, de amikor rászánta magát, akkor nagy változás indult el szemléletében. Tájéftésze is nagyon izgalmas, korábbi művei azonban nem követeltek lelki azonosulást. Munkácsy számos jelét adja annak, hogy úton van a hit felé. A monumentális művek elkészítése, a vásznak megmunkálása maga is valamiképpen egy testi-lelki zarándoklat volt számára. Saját testével is meg akarta tapasztalni a keresztet, amikor felkötötte magát rá, és onnan elindult befelé, mégpedig az evangélium erejével. Ezen az úton találkozott az élő Igével: „Nem hagy nyugodni az én Krisztusom” – írta feleségének. Ez a saját lelkébe vezető zarándoklat csatlakozásra készíti a nézőt is, hogy Munkácsyval együtt találjunk rá életünk végső céljára.

Ahogy Jézus a zsolttárral segíteni próbált a kereszt alatt állóknak a felismerésben, ugyanúgy most a nézőnek kell egy kicsi segítség, hogy csatlakozni tudjon ehhez a lélek mélyére vezető zarándoklathoz. Ha a képet szemlé-

– A besárgult lakkréteg eltávolítása során nemcsak emberi alakok, eddig nem látott arccok, hanem egy ló részletei is előtűntek. Ennek különösen örülök, mivel ez a ló színével és szerepével alátámasztja azt a felismerésem, hogy Munkácsy a Golgota „*arab lovasában*” tudatosan a Jelenések könyvének fehér ló szimbólumát alkalmazza.

A Ecce Homón előtűnt lónak csak a feje, nyaka látszik a tömeg takarása mögül. Lovasát, a római katonát, eddig is fontos alaknak láttuk, de nem láthattuk alatta a lovat. A láthatóvá vált részletek világosan mutatják, hogy ez a ló nem fehér, mint a Golgota lova, hanem pej, vagyis barna színű. Ez meggyőzheti azokat, akik eddig talán kételkedtek elemzésem legfontosabb megállapításában, miszerint az „*arab lovas*” az Isten élő üzenete, az evangélium. Az Ecce Homo lova és a Golgota lova tehát nem azonos, amint a lovas alakja sem. Az Ecce Homo reális lován a kivégzésben szerepet játszó valódi katonát látunk. Öltözete és arca a „*százados*” juttatja eszünkbe, aki a történet tényleges szereplője. A Golgota lova és lovasa viszont egy gazdag jelentésű szimbólum, amely az isteni és művészi üzenet szolgálatában áll.

– *Elkezdődött egy dokumentumfilm forgatása is, amely Munkácsy Krisztus-trilógiáját a megjelent könyv elemzése alapján tárja a néző elé.*

– A film rendezője Cséke Zsolt, elismert rendező. A kb. 25 perces alkotás forgatása megtörtént, szövegét és vágását remélhetőleg tavasszal elkészítjük. A képanyag nagyszerű operatőri munka eredménye, hangulati elemként Munkácsy alakja is felidéződik benne. A szöveggel együtt úgy szerkesztettem meg, hogy a könyvben



– *A ma embere is elutasító, kétkedő, kereső, töprengő, felismerő. A könyvben látható egy olyan fényképfelvétel, amelyen a tárlatvezetésen részt vevő tömeg egybeolvad az Ecce Homón ábrázolt tömeggel.*

– A kompozíciókat Munkácsy úgy állította be, hogy a szemlélő is benne legyen a képen. Ezt segítik az élethű méretek, ember nagyságú alakok. Az Ecce Homo bemutatóján még külön is kérte Munkácsy, hogy ne tegyék magasra a képet, hanem majdnem a padló, a néző szintjére. Így mindössze egy megfeszített kordon vá-

ló megkapja ezt a segítséget akár a könyv lapjairól, akár élőszóban, akkor ellenállhatatlanul magával sodorja a felfedezés élménye, és többé már nemcsak külső nézője lesz egy felületesen ismert cselekménynek, hanem Jézus maga mellé állítja, meggyőzi e történet mindnyájunkat érintő értelméről.

– *A trilógia kutatása a megjelent könyvvel nem zárult le, hiszen a közelmúltban restaurált Ecce Homón újabb részletek tűntek elő a vastag lakkréteg alól, amelyek esetleg módosíthatják vagy megerősíthetik az elemzés megállapításait.*

részletesebben kifejtett elemzés lényege benne legyen, de szentírási szövegek is elhangozzanak, mert hiszek az élő Ige erejében. A filmet, mint a könyvemet is, a debreceni Déri Múzeum forgalmazza, de a film a televíziók számára is elérhető lesz. Szeretném, ha a filmtechnika korszerű eszközei, beleértve a 3D-s eljárást is, segítenének az „*arab lovasnak*” célba juttatni az Üzenetet.

Kovács Ágnes

Fotók: Várhelyi Ilona: Bibliával Munkácsy Krisztus-trilógiája előtt. A könyvben szereplő fotókat Lukács Tihamér készítette.

VASMISE TÉGLÁSON

A téglási római katolikus hívek lelkipásztora a 90-es évek derekán Holczer Gyula kanonok, ny. plébános volt, aki ez év januárjában ünnepelte pappá szentelésének 65. évfordulóját. 2010. február 14-én a téglási Szent József templomban a jelenleg Újfehértón szolgáló paptestvéreivel együtt vasmisén adott hálát a papi hivatás hosszú ideje alatt kapott kegyelmekért.

Minden bizonnyal Gyula atya is Isten különleges kegyeltjei közé tartozik, mert szellemi frissességben, és idős korához képest elfogadható testi erőnlétben élhette meg vasmiséjét. Szentbeszédében nem csupán megemlékezett a hadifogsággal kezdődő, börtönökkel tarkított, 12 templom felépíté-

sében aktív szerepet vállaló szolgálatáról, de Jézus főpapi imájához hasonlóan fordult



az Atyához. Megható, mélyen átélt imája hűségesen tükrözte a 65 év alatt oly sokszor

megújított belső önátadását, a Jézustól kapott öröm kiteljesedését, magába foglalta a hitetlenektől kezdve az életszentségre törekvőkig a fiatalokat és az időseket egyaránt.

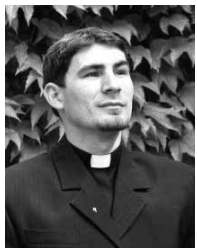
A szentmise után templomunk különtermében folytatódott a családi ünnepség: egyházközségünk minden tagja számára lehetőség nyílt a közös emlékek felelevenítésére, örömteli együttlétre az ünneppel.

Miközben hálát adunk Istennek ezért a 65 esztendőért és a szép ünnepért is, lankadatlanul kérjük: add, Urunk, hogy mindig legyenek, akik Neked ajándékozzák életüket!

Nagy Lászlóné

„ÁLLANDÓ VÍZEN JÁRÁS...”

Beszélgetés Eiben Tamás kispappal



Eiben Tamás Jánkmajtison, a szatmári vidék egyik legszebb falujában él édesanyjával és két testvérével. Jelenleg a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye kispapjai közé tartozik, az Egri Hittudományi Főiskola negyedéves hallgatója.

Eiben Tamást Kádár Birgitta kérdezi hivatásválasztásáról.

– Honnan indultál?

– Az indíttatás és a döntés sem zárható egy-egy pillanat keretei közé. Kicsi koromtól gondoltam arra, hogy pap leszek. Az első komolyan mondható elhatározás 8. osztályos koromban fogalmazódott meg bennem. Nagy szerepe volt ebben Márku János atyának, olyan szerettem volna lenni, mint ő, aki segít másokon, szereti a gyerekeket. A gimnáziumban újra értelmeztem mindazt, amit addig képzeltem magamról, a világról. Bármennyire is adva volt minden: édesanyám nevelése, a gimnáziumi fegyelem ezek – mint szalagkorlátok az utak mentén – próbáltak irányt szabni, mégis tudtam mélyre zuhanni. Ezt a mélyre zuhanást úgy értem, hogy teljesen eltértem attól, amire hivatást éreztem. Mai napig hálás vagyok Istennek, hogy engedett a saját fejem után menni, s csak szóltanul kísért. József Attila írja: „Hátam mögött

állt az Isten és én megkerültem érte a világot.” Ahhoz, hogy ezt felismerhessem, sokat köszönhetek jelenlegi plébánosomnak, Ruszki Gábornak, aki megmutatta: Isten embereken keresztül szól hozzánk, irányt mutat, példát ad a szeretetre, s csak Nála találhatjuk boldogságunkat. Döntő jelentőségű számomra, hogy egyes személyek mennyire mutatják meg hitelesen Krisztus arcát. A hitelesség alatt itt elsősorban nem azt értem, hogy az illető sohasem hibázik, nincsenek gyöngeségei. Az egész papi élet, maga a keresztény élet is egy állandó vízen járás, ahol elég csak egy pillanatra elfordítanunk a tekintetünket Krisztusról, és máris süllyedünk. (vö. Mt 14, 29-33) A hitelesség épp abban áll, hogy merünk-e újból és újból Jézus felé indulni.

– Nemsokára befejeződik a szemináriumi életed. Mit gondolsz a papság világi megítéléséről?

– Ma is aktuális Jézus kérdése: „Kinek tartanak engem az emberek?” (Mt 16,13) Ennek fényében lehet vizsgálni, kinek tartják az emberek a papot, s hogyan tekintünk a papság helyzetére.

Jézus azt mondja apostolainak: „Aki titket hallgat, engem hallgat” (Lk 10,16). Ebből az is következik, amikor a papot mellőzik, Istent is mellőzik az emberek az életükből. Fog-e ez változni? Biztos. A Rómaiakhoz írt levélben olvashatjuk: „Ahol elhatalmasodott a bűn, ott túláradt a kegyelem.” (Róm 5,20) Már

vannak jelei annak, hogy az embereknek elégük van azokból az eszmékből, amelyek boldogságot kínálnak, de nem hoznak mást, csak keserűséget. Egyszer arra is rádöbben majd mindenki, hogy sem a valóságshow-k, sem a plázák világa nem fog választ adni örök érvényű kérdéseikre. Ezzel szemben ott van Jézus, „...az út, az igazság és az élet” (Jn 14,6) Kihez mennénk, ha nem hozzá? Az örök élet igéi nála vannak (Jn 6,68).

Októberben a Papság évében szervezett mariazelli zarándoklaton te is részt vettél. Milyen (lelki) élményekkel tértél haza?

Elsősorban hála van bennem, hogy részese lehettem a zarándoklatnak. Ismét megerősödött bennem az a tudat, hogy a meglévő családom mellé kaptam még egyet a püspök atya, a papok és a kispapok szemelevelében. Lenyűgözött a kegyhely szépsége, az osztrák tájak pompája, ugyanakkor büszkeséggel töltött el a sok magyar vonatkozású elem jelenléte, ami felelevenítette a magyar kereszténység múltbéli kincseit, s felerősítette bennem a reményt a jövőre nézve. Biztonságot ad a tudat, hogy újra a Szűzanya oltalmába ajánlhattam az életemet, hivatásomat, s azokat, akikkel Isten megajándékozott engem. Szeretnék köszönetet mondani mindenkinek, akik segítenek, bátorítanak, támogatásukkal kísérnek azon az úton, amely hivatásom betöltéséhez vezet.

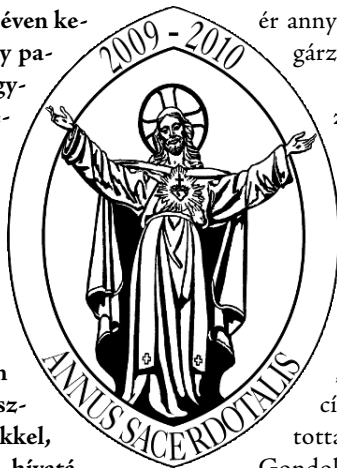
Dr. Kádár Brigitta

EMBERKÉNT AZ EMBEREK KÖZÖTT

A Papok Éve alkalmából egy éven keresztül minden hónapban egy papot hív meg az újfehértói egyházközség, hogy mise keretében ígét hirdessen. Azokat a papokat várják vissza a hívek, akik korábban az egyházközségben szolgáltak, illetve Újfehértóról származtak. Témaként mindannyian azt a felkérést kapták, hogy prédikációjukban jelenjen meg papságuk, összefüggésben olyan területekkel, amelyet fontosnak tartanak hivatásukon belül.

Első meghívott vendégünk Balog Gyula volt, az Egri Hittudományi Főiskola rektora, aki korábban plébánosként szolgált Újfehértón. A nevéhez fűződik az egyházközségben a fokoláre közösség megalakítása. A rektor úr a Magyarok Nagyasszonya templombúcsún prédikációjában arról beszélt: „Mit üzen ezen az ünnepen a Szűzanya?”

Kitért prédikációjában XVI. Benedek pápa újévi köszöntésére, amelyben a pápa kiemelte a keresztény családok fontosságát, amelyben mint Isten intézményeinek legkisebbikében fontos és szükséges a Szűzanya támogatása. A család „kisegyház”, és küldetése van. A legaranyozottabb templom sem



ér annyit, mint a család: a Jézust su­garzó család.

Az egyházközség következő vendége Linzenbold József kisvárdai esperes-plébános atya volt, Ő alapította meg Újfehértón és a filiákban a cursillos közösségeket, valamint a közösségi ház építése is az ő nevéhez fűződik. József atya „Pap az új évezred kezdetén” című témát választotta és bon­totta ki a hallgatóság számára.

Gondolatait II. János Pál pápának a Novo Millennio Ineunte kezdetű apostoli levelére alapozta, amely a püspökökhöz, a papsághoz, a szerzetesekhez és minden világi hívőhöz szól.

A hívekhez közel áll a két meghívott káplán atya is, hiszen innen indultak el a papság felé vezető úton.

Elsőként Kiss Zsolt vencesnllői káplán „Papság és a művészetek” témakörben tartott szentbeszéde után megtekinthettünk egy érdekes vetítéssel egybekötött előadást és képelemzést Leonardo da Vinci: Utolsó vacsora című képéről.

Decemberben Papp Péter polgári káplán előadásának témája „Papság és a Liturgia” volt. Jóleső érzés volt hallgatni a fiatal atya ta-

nítását a liturgia szépségéről, a liturgikus szabályok jelentéséről és fontosságáról.

Ezután Pankotai József balmazújvárosi plébános atya volt a vendégünk, aki a „Papi identitás” címmel kapcsolatos gondolatait osztotta meg a hallgatósággal. Az atya beszélt arról, hogy a pap is ember. Isten terve szerint pap. Isten titokzatos kegyelme által ő is meghívást kapott, és pappá szentelték. Beszélt lelki vívódásairól. Papi személyisége, egyénisége, stílusa folyamatosan alakult ki. Elmondta, miként tudott mindent elfogadó, szerető emberré válni. Előadása minden érdeklődő számára tanulságos lehetett.

Bákonyi János nyíregyházi káplán vendégünk hat évvel ezelőtt szolgált Újfehértón.

János atya tudományosan beszélt a papságról, az egyházi rend szentségéről. „Jézus Krisztus az egyetlen pap, az egyetlen közvetítő Isten és ember között” (1 Tim 2, 5) bibliai idézettel vezette be gondolatait. Beszélt Jézusról, a tizenkét apostol felelősségéről. A papság kialakulásával is részletesen megismertette a résztvevőket, majd az egyházi rend szentségének három fokozatáról beszélt.

A Papok éve következő vendégei lesznek: Felföldi László, Tamaskovits László, Bakó Sándor, Maga László, Pethő István, Papp László, Németh János, Bökö Péter, Lengyel Gyula.

Zsírosné Seres Judit

A PAPOK BÖLCSŐI

Balog Gyula, az Egri Hittudományi Főiskola rektora és a Szent József Gimnáziumban végzett és jelenleg a papi szolgálatra készülő háromez fiatalember tartott előadást a pályaválasztásukat meghatározó eseményekről a Szent József Gimnáziumban.

Balog Gyula rektor atya vallásos családban nőtt fel, s ő maga, és kicsiny faluja is sokat imádkozott azért, hogy legyenek kispapok a faluból. Véleménye szerint a katolikus iskolák a papok bölcsői. Elmondta, hogy azért jöttek, hogy erősítsék a fiúkban a hivatástudatot.

A rektor atya már 31. éve felszentelt pap, és a rengeteg megpróbáltatás ellenére sem hagyta el az Istent. A gondokat a papsága kezdetén először is a kommunista időszak jelentette, ugyanis 1981-ben 6 hónapig járta a hivatalokat – az állásával játszva – hogy engedélyezzék a hitoktatást. Isten kegyelméből sikerült célját elérnie, mert: „Amikor elhatalmasodott a bűn, túlaradt a kegyelem”. A rektor atya sohasem bán-

ta meg, hogy ezt a hivatást választotta. Az előadáson sok embert elgondolkodtatott a mondataival: „Isten váratlan dolgokon keresztül lép be az emberek életébe.” „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket!”

AZ ÚRT ISTENNEL KELL BETÖLTENI

Az első bátor kispap, aki szóhoz jutott, RÁKÓCZI JENŐ volt, aki 2004-ben végzett iskolánkban, és döntését elmesélve máris sokat tanulhattunk tőle. A fontosabb elhangzott gondolatok a következők voltak: „Bármennyire is szeretnek téged, egy bizonyos úr mindig marad benned.” Jenő úgy érezte, hogy ezt az úrt Istennel lehet betölteni. „Mikor végzős voltam, akkor az osztályomból többen is gondoltak arra, hogy kispapok legyenek, de nem merték kimondani. Ezt az eseményt megélve tőlük kaptam a legnagyobb boldogságot, mert ha ez nem lett volna, akkor most én nem lennék itt.”

A HIVATÁS TITOK

TÖRŐ ANDRÁS 2006-ban érettségizett az iskolánkban, akinek hol szürke, hol színes évei voltak az iskola falai között. Egy lelki gyakorlat után erősödött meg benne a tudat, hogy pap akar lenni. Majd kicsit realisabban kezdett gondolkodni, és mélyen belegondolt, hogy mi lesz vele, ha nem lesz társa.

„A hivatás titok. Nem kapok arra választ, hogy Isten miért engem választott ki” – mondta.

VARGA LÓRÁNT 2007-ben érettségizett iskolánkban, vallásos családban nevelkedett. Hittanból is érettségizett, amihez Papp László atya adta a segítséget. László atyában felmerült a kérdés, hogy Lóránt nem akar-e pap lenni, ezért megkérdezte őt, és Lóránt ezt felelte: „Erősen gondolkodom rajta.” Már több mint egy éve kispap.

Rádi Dávid
12. D osztályos tanuló

KATEKÉTIKAI ÚTMUTATÓK

Az iskolatípusok és azok katekétikai nehézsége, könnyedsége

Az elmúlt évtizedekben világszerte kibontakozó iskolamozgalmak és ennek nyomán kialakuló típusok az oktatás széles tárházában való katekézist kínálják fel számunkra. Az alábbiakban 3 nagy típust szeretnék felvázolni.

KATOLIKUS VAGY EGYHÁZI ISKOLA

Manapság sokan azért járatták gyermeküket katolikus iskolába, mert maga-

sabb szintű oktatást kívánnak gyermeküknek. Mindenképpen örülni kell, hogy újra lehet katolikus nevelésről szó. De tudnunk kell, hogy messze vagyunk még attól az ideális állapottól, hogy a katolikus intézmények minden alkalmazottja megértse és saját területén megvalósítsa az egyház hitre nevelő feladatát.

Nehézségei: A hittanóra tantárgyként jelenik meg — szigorral, rendszerességgel, értekezéssel, a gyerekek kötelezően látogatják.

lóság, öntevékenység, a kooperatív közösségi munka, a különböző változatos módszertani elemeket előtérbe állító alternatív oktatás által. Az iskola legtöbb esetben a szülők és tanárok, gyermekek arra irányuló szabad vállalkozása, hogy saját elképzeléseik szerint alakítsák ki saját iskolájuk életét. A legtöbb ma is működő európai alternatív iskola a hatvanas-hetvenes évek reformkorszakának produktuma, ezért gyakran ezen időszak egy-egy sajátos ideológiai-szellemi áramlatának kifejeződése, heterogén elméleti háttérrel. Hazánkban a hetvenes évek közepétől jelentek meg az első alternatív iskolák, jelenleg számuk 100-150-re tehető.

Jellemző sajátosságuk: a gyermeki szemlélet hangsúlyozása, humanisztikus nevelés, tekintélyi határok elmosódása, a szabálytisztlet önkéntesége, okkult és baloldali eszmei irányzatok bekapcsolása a pedagógiába, vallási semlegesség.

Jellemző sajátosságuk: a gyermeki szemlélet hangsúlyozása, humanisztikus nevelés, tekintélyi határok elmosódása, a szabálytisztlet önkéntesége, okkult és baloldali eszmei irányzatok bekapcsolása a pedagógiába, vallási semlegesség.

SZEMÉLYES TAPASZTALATAIM:

Jómagam, mindhárom iskolatípusban tanítok! A sokéves tapasztalatom alapján a legkönnyebb a keresztyén/katolikus iskolában a hittan tanítása, míg legnehezebb az önkormányzati iskolában.

Az egyházi iskola – ez általában a keresztyén iskolákra is jellemző – tanulóik sokal homogénebbek, a követelményszint is lényegesen magasabb, s az elvárásoknak is jobban meg tudnak felelni egy-egy szentség felvételekor.

Az önkormányzati iskolákban nagyon nehéz a hittanra járó gyerekeket „misszionálni”, s ha meg is jelennek az órákon, nagyon nehéz a többi – nem vallásos – gyerekekkel szemben a tanúságtévis!

Az alternatív iskolákban, habár az oktatási elvek liberálisan érvényesülnek, de a katekéta „szolgálatára” számítanak, vele nagyon szépen együttműködik az iskola vezetése. Azonban a katolikus hitigazságokat nagyon nehéz elhinteni a gyermekek lelkében éppen a vallási semlegesség – s ebből adódóan a „kivitelezhetetlennek” tűnő vallási gyakorlatok - miatt.

Berkiné Oláh Ilona

LÁTOGATÁS A BELSŐ KAMRÁBA

A szerdai hittanóránk mély hallgatásba toroklott. Ez annak köszönhető, hogy előző este néhányan részt vettünk Kocsis Fülöp püspök atya belső imáról szóló előadáson és szerettük volna a közösségünk lelki kincstárába tenni ezt a görögkeleti imaformát.

A gyakorlat az ideális testhelyzet megteremtésével kezdődött, hiszen az imádság az egész ember, tehát a lélek és a test hódolata is. Azt az érvet sem téveszthetjük szem elől, hogy csak így, egyes háttal, két talpunkkal a földön és ülünkbe tett kézzel ülve lehet mocorgás nélkül kétszer húsz percet mély befelé figyellel tölteni. Így indulhatunk az útra, ami a szív mélyére vezet, a belső szobába, ahol Isten vár. Csupán arra kell figyelniünk, amit Jézus a szerteküldött tanítványoknak mondott: Ne vigyetek semmit magatokkal az útra... Egyedül a vágyra van szükség, hogy a Teremtővel akarjunk találkozni. Elcsendesülve, magunkban vagy hangosan elmondott fohászok nélkül. Most ne mi akarjunk Neki mondani valamit, hanem az Ő jelenlétének tapasztalására várjunk!

JÉZUS IMA

A fejünkben zsongó cikázó gondolatokat hogyan tehetjük félre? Fülöp püspök atya azt javasolta, hagyjuk a gondolatokat áramlani, ne ragadjunk le náluk. Loyolai Szent Ignác képével élve a gondolatok, mint kis majmok körülöttünk ugrálnak, próbálják elterelni a figyelmünket, és még el sem lehet őket kergetni. Ám ha elkapunk egyet, a többi szétszalad és egy idő után azt az egyet is elengedhetjük. A mi belső imánkban ez a nyakon csípett gondolat a Jézus-ima — Uram, Jézus Krisztus, Isten Fia, könyörülj rajtam, bűnösön! — legyen, aminek nem a szavaira kell koncentrálni, hanem Jézus Nevének ismételtetésével egyre beljebb lépni a kamránkba. Az Istennel való találkozásért csendesedünk el igény és lehetőség szerint öt percre vagy akár egy órára is, és fontos, hogy elvárások nélkül ajándékozzuk az Úrnak ezt a figyelmet, hogy akkor éljük meg az Ő jelenlétét, amikor Ő ezzel kitüntet bennünket. A bazilita szerzetességben élt püspök atya arra biztatótt bennünket, hogy ne keseredjünk el, ha úgy érezzük, nem sikerült az imádság, mivel az ember igyekezetét látja a Teremtő és meg is jutalmazza.

Fonay Emese, Debrecen - Szent Család plébánia



Fotó: archívum

ÖNKORMÁNYZATI ISKOLA

Katekétikai csoportokban végzett felmérés szerint, a katekézisen részt vevő 7-14 éves korú növendékeknek több mint háromnegyede az önkormányzati iskolákban részesül katekézisen. Ezen belül az alsó tagozatos gyerekek tekintetében ez az arány még nagyobb, csaknem 80 százalék.

Az önkormányzati iskolákban a hittanosok családja vallási hátterét illetően heterogén. A katekétának tekintettel kell erre lennie, és úgy kell végeznie a munkáját, hogy mindegyik növendéke fejlődhesen a hitében. Az önkormányzati iskolákban jelenleg túlnyomórészt a missziós helyzet az általános.

Nehézségei: A gyerekek túlterheltek, nehéz az időpont egyeztetése. Nincs vagy alkalmatlan a terem, hiányoznak eszközök a tanításhoz (tábla stb.).

ALTERNATÍV ISKOLÁK

Legfőbb jellemzőjük a gyermekköz-pontúság, az állandó konszenzuskeresés a szülőkkel és gyermekekkel, az eredmény- és verseny-centrikus társadalmi elvárások visszautasítása, szabad-közös orientáció nyújtása az általuk vállalt alapvető célok megvalósítására, mindezt a gyermeki önál-

KEDVES GYEREKEK!



Szeretnénk buzdítani benneteket, hogy kapcsolódjatok be az egyházmegyei hittanversenybe, amely az idén már negyedik alkalommal kerül megrendezésre a papság évében.

Ezen kívül szeretettel hívunk és várunk benneteket a harangodi egyházmegyei gyereknapra 2010. május 8-án, szombaton. Itt lehetőségünk lesz a játékra és az egymással való

találkozásra is.

Bővebb információt hit-oktatóitoktól kérhettek 2010. március 6-a után.

Jó munkát!

Oti néni és az Örömhír Gyerekklub

REJTVÉNY NAGYOKNAK

Ha helyesen dolgozol, akkor a Zsoltárok könyvének egyik mondatát kapod megfejtésül a vízszintes 1, 35. és a függőleges 33. sorokban.

1	2	3	4	5	6	S	7	8	9	10	11	12
13							14					
15						16				17		
		18			19				20			
21	22			23				24			25	
26			27					28		29		
	30						31				32	
33 N	34	34				35						Á
36	37		38		39					40		
41		42			43				44			Í
45				46				47			48	
49			50				51					
S							Á					M

VÍZSZINTES:

I. Az igevers első része. 13. Női név. 14. Erdélyi szél. 15. Tony Bancroft és Barry Cook 1998-as rajzfilmje. 16. Előtagként azonosítást, állandóságot jelöl. 17. Síkmértani alakzat. 18. Saját kezűleg, röviden. 19. Emília, becézve. 20. Szükséges. 21. Nála lentebbi helyre. 23. Isaac ...; az Én, a robot című sci-fi írója. 25. Te és ő. 26. Hirtelen folyni kezd. 28. Újság. 30. Lengyel város. 31. Japán óramárka. 34. Szintén nem. 35. Az igevers második része. 36. Csekk része! 38. Levelet felad. 40. Szereplő Mark Twain Huckleberry Finn kalandjai című regényében. 41. Gabonakereszt. 43. Az angol ábécé utolsó betűje. 44. Némán főző! 45. Görög betű. 46. Kopasz. 47. ... anguis in herba; kígyó lappang a fűben, latinul. 49. Osztrák tartomány lakója. 51. Rövid, ujjatlan női kabátka.

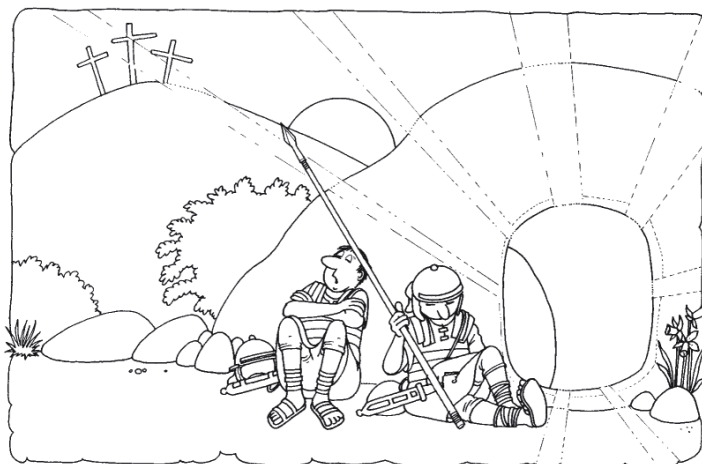
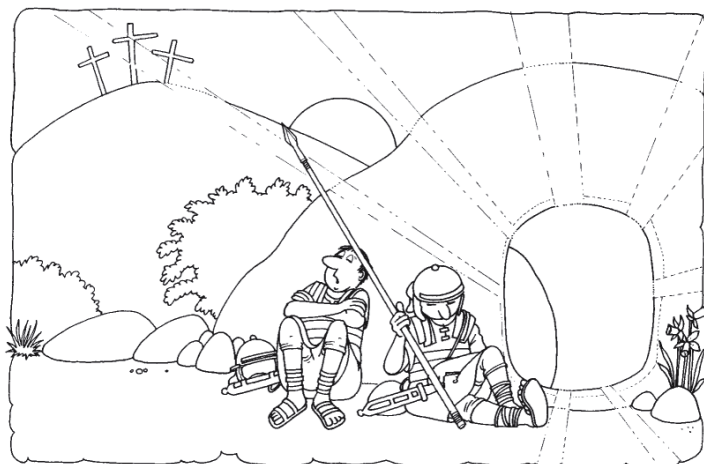
FÜGGŐLEGES:

1. Afrikai dobfeleség. 2. A strucc rokona. 3. Veszélyben súlyos. 4. Forma. 5. Borókapálinka. 6. Madridi napilap. 7. Biokémiai folyamatokat gyorsító katalizátor fehérje. 8. Előtag: föld-. 9. Lám. 10. Kugli. 11. Darált. 12. Kelta mondabeli varázsló. 16. NH-csoportot tartalmazó vegyület. 19. Kázus. 20. Gyenge szeszartalmú, savanykás orosz ital. 22. Titkon figyel. 23. Lázár Ervin hőse. 24. Talján. 27. Karinthy Frigyes kisregénye. 29. Szíriai váltópénz. 31. Afrikai ország, fővárosa: N'Djamena. 32. A kimonó öve. 33. Az igevers harmadik része. 35. Világúr. 37. Folyó szeli ...; Robert Redford három Oscar-díjjal kitüntetett filmdrámája. 39. Az eke része. 42. ... László; festőművész (1846-1879). 44. Kis település. 46. Szóösszetételek előtagjaként valaminek isteni vagy Istennel kapcsolatos voltát jelöli. 47. Gyulladás. 48. Erika, becézve. 50. Ajtó közepe! 51. Néma baba!

(Meleg Dávid rejtvénye. Forrás: Új Ember rejtvénykönyv, Bp., 2007)

JÉZUS ÉS A GYEREKEK

Keresd meg a tíz különbséget a két kép között!



JÁTSZVA TANULNI

Versenyek a Szent József Gimnáziumban

A debreceni Szent József Gimnázium és Kollégium az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet felmérése szerint az elmúlt években az ún. hozzáadott érték kategóriában a legelső helyre került a debreceni középiskolák között. Oktatási-nevelési feladatai mellett fontos ügynek tekinti a kultúra átfogóbb képviseletét is: a „Szent József estéken” jeles személyek tartanak a legkülönfélébb témák kapcsán előadásokat, Papp László atya által a Papság éve alkalmából szervezett találkozók pedig szolgálatukat nagy kegyelemmel végző atyák vallottak hitükről, életükről. Egy másik terület, amelyről most részletesebben szövegek, a több éve megszervezésre került tanulmányi verseny-sorozat.

Négy éve indult iskolánk levelezős nyelvi versenye. Az írásbeli fordulók résztvevőinek száma száz fölül is emelkedett. Az angol és német nyelvi vetélkedő iskolai fordulójára két korosztályban a legjobb 30 diákot hívtuk be a szóbeli megmérettetésre. A jó hangulatú versenyszámok sokak tetszését elnyerték, hisz vannak „visszatérő” versenyzőink, s közülük volt, aki végül iskolánkban folytatta középiskolai tanulmányait.

Harmadik éve hirdettük meg komplex természettudományos vetélkedőnk, amelyet Gyermán György kollégánk kezdeményezésére indítottunk útnak. A természettudományos területek — az informatika, fizika, kémia, földrajz és biológia tantár-

gyak — anyagát érintve számos gyakorlati elemmel, kísérlettel, gondolkodtató feladattal is kiegészül. A tárgyi tudás mellett nagy szerep jut a kreativitásnak, a váratlan helyzetek megoldására adott jó ötleteknek — azaz kicsit olyan ez a verseny, mint az élet. Idén 6 iskolából érkezett csapatnak különleges fűszereket kellett illatuk, ízük alapján azonosítani, légzéstartófogatot mérni különleges műszerek nélkül, illetve állat-lábnymokat felismerni, számítógépes mini-bemutatót készíteni, idegenvezetőként a régió földrajzi jellegzetességeit bemutatni, de ki kell találni azt is, hogyan lehet gázokat az egyik edényből a másikba „önteni”, anélkül, hogy elillannának. A versenyek végén minden tanulón látszik a lelkesedés: ha a természettudományos tantárgyakat így tanulhatnák, bizonyosan jóval népszerűbbek lennének a mai helyzetnél. Iskolánk lehetőségei e téren is tovább bővültek, hisz egy pályázaton 600 000 Ft-ot nyertünk, amelyet iskolánk kísérleti eszközeinek fejlesztésére fordíthatunk.

Tavaly a versenysorozat új elemmel bővült: meseíró és mesemondó versenyre vártuk a hetedik-nyolcadik évfolyamos diákokat. Különleges élmény hallgatni, ahogy mai fiatalok lelkes mesemondókká válnak néhány órára. Igazi tehetségekkel is találkozunk: mindkét évben a Svetits diákja, Tóth Réka kapta meg az első díjat.

Második alkalommal hívtuk a történelmi-hadtörténeli vetélkedőre is a régió diákjait. A verseny ér-

dekessége, hogy egy előzetes írásbeli teszt után (amely egy-egy adott korszak sokrétű, a tananyagot túlmutató, önálló munkát igénylő feldolgozását adja), a legjobb megoldásokat nyújtó diákokat meghívjuk egy szóbeli-gyakorlati versenyfordulóra is. Az egyik kérdés egy honfoglalás kori harcos teljes felszerelésének bemutatása, amelyben Jónás Péter volt segítségünkre, aki hagyományörző fűszeként hozta magával az érdekes tárgyakat. Egy másik feladatban egy-egy jeles történelmi személy szerepét eljátszva kell valamely korszakot bemutatni, vagy éppen a Híradó tudósítójaként számolnak be a diákok az eseményekről. Az idei évben a muhi csata lefolyását és a harcok részleteit kellett bemutatni az ifjú haditudósítóknak. Ezután kerül sor az esemény gyakorlati részére, ahol kelevéz-hajtás, fűszerverseny és csatacsillag-dobás versenyszámokban mérték össze a fiatalok erejüket, ügyességüket. Érdekességként kell megemlíteni, hogy a versenyt — a fiúkat is maga mögé utasítva — mindkét évben egy törekenynek látszó, ám annál ügyesebb és felkészültebb diáklány, Hacsí Ágnes nyerte meg.

A jövő évi versenyekre a következő tanév októbertől lehet majd jelentkezni, a következő időszak versenyfordulóiról bővebben az iskola honlapján a www.szjg.hu-n lehet tájékozódni.

Bódis Zoltán igazgatóhelyettes
Szent József Gimnázium
és Kollégium - Debrecen

A SZEMÉLYISÉG KITELJESEDÉSÉÉRT

„Úr Jézus, add, hogy áldás lehessen mindenkinék, akivel csak találkozom! Add, hogy a te jószágod tükröződjön az arcomon, a szememben, a teteimben és a szavaimban! Segíts, hogy a mellettem élőkkel tisztelettel és szeretettel bánjak, a haragosokkal szemben szelíden beszéljek, a szenvedők-höz irgalmasan forduljak. Add, hogy testvéreimben egész szívvel szolgáljalak Téged. Ámen.”

Ezzel az imával indulnak szeretetszolgálati útjukra a debreceni Svetits Katolikus Gimnázium és a Szent József Gimnázium tanulói már második éve a város mintegy 15 olyan intézményébe, ahol szociális munka folyik. A diákok Lazók Ilona tanárnő (Svetits Gimnázium) és Kozsup István tanár (Szent József Gimnázium) koordinálásával részt vesznek egy olyan programban, amelynek középpontjában a szeretetszolgálat áll. A debreceni és az ország más katolikus intézményei a miskolci Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium pedagógiai programjának egyik kiforrott tevékenységét vették alapul, amely az iskolákban a mindenkor kilencedik évfolyamot, a nyelvi előkészítő diákok tízedik évfolyamát érinti. A program során a diákok folyamatosan döntési helyzetbe kerülnek, erősödik bennük a szociális érzékenység és elköteleződés, fejlődik a figyelmességük, a kapcsolatteremtő, elfogadó, alkalmazkodó, empátikus képességük, türelmesebbek lesznek, és nem utolsósorban gazdagodik önismeretük.

A TELJESEBB SZEMÉLYISÉGÉRT

A pedagógiai program célja a „személyiség kiteljesedése”. A programban résztvevő gyermekek szülei még talán emlékeznek, milyen érzés volt hallgatni nagyszüleik élettörténetét, felnőni a kö-

zelségükben. Mára már a megélhetés miatt a falvakban elmagányosodott, magukra hagyott, unokáikkal, gyermekeikkel alig találkozó öreg embereket találunk. Sajnos a 20. század második felétől a társadalom elvárásai nemzedékeket szakítottak el egymástól, ma már azt is elmondhatjuk, hogy nemcsak a nagyszülők, de lassan a szülők, a középkorosztály is elmagányosodik.

Az öregkor legsúlyosabb kérdése a magányosság. Magyarországon az öregek mindössze 13%-a él együtt gyermekeivel. A helyzetük akkor válik súlyossá, amikor egyedül maradnak, és nincs élő gyermekük. Mindez nehezíti a gyermeki szocializációt is, amikor a gyermek nem találkozik az idős kor valóságával, nem tapasztalja meg az öregkor ajándékát, nehézségeit.

VANNAK, AKIK MÁSKÉNT GONDOLJÁK

A programban részt vevő pedagógusok negatív hozzáállással is találkozhatnak mind a gyermek, mind a szülő részéről. A kor újabb jelenségét példázza az a szülő is, aki kivonta gyermekét ebből a szolgálatból, mert nem akarja, hogy gyermeke találkozzon a szenvedéssel. Sajnos, az egoizmus egyre nagyobb méreteket ölt, hihetetlen mértékű károkat okozva.

A szenvedést és a halált senki nem kerülheti el. A gyakorlatban megtapasztalt élményeken túl az iskolában a heti két hittanóra egyikén a programban felmerülő kérdésekkel: öregség, magány, szenvedés, halál témáival találkozik a diák, és ha mindebből kimarad a tapasztalás, akkor annak a gyermeknek, akit burokban tartanak, mindez csak félelmet, megválaszolatlan kérdéseket fog jelenteni. A májusi zárórendezvényen a szülők, pedagógusok, a programban részt vevő szociális feladatokat el látó intézmények vezetői és a program leendő résztvevői előtt értékelik önmagukat, összegzik a tapasztalatokat.

„HOGY NE FELEJTSEN EL BESZÉLNI...”

Mivel ennek a korosztálynak nincs kapcsolata idős emberekkel, ezért az első találkozások nagyon nehezen alakulnak, a diákok nem tudnak mit kezdeni az idegen helyzettel. Később már minden természetessé válik: a „nagyamama” unokájának mesél. Egy idős néni mondta, örül a gyermekek látogatásának, mert legalább nem felejt el beszélni. Gondolom, mindenki érzi ebben a tragédiát. Mennyire magányos lehet az az ember, aki elfelejti a szavakat...

Kovács Ágnes



AZ ELHURCOLTAK EMLÉKÉRE

Gáva és Vencsellő községekből 1945. január hónapban a Szovjetunióba kényszermunkára elhurcoltak sorsára és embertelen megpróbáltatásaira, a szomorú eseményekre emlékezve Gávavencsellő nagyközség önkormányzata ünnepi megemlékezést rendezett 2010. január 30-án. A 65. évforduló megemlékezése a Vencsellői Nagyboldogasszony Római Katolikus Templomban szentmisével kezdődött, amelyet Sári András plébános celebrált.

II. Rákóczi Ferencnek a hazáért fohászzkodó imáját Vincze József akolitus tolmácsolásában hallottuk.

„JÓT TENNI KÖNNYŰ, HA SOKAN SEGÍTENEK”

Hetedik alkalommal rendezték meg a gávai és vencesellői római katolikus egyházközségek jótékonyági farsangi bálját 2010. február 6-án.

A bálra 180 jókedvű keresztény ember gyűlt össze a Rakovszky Sámuel Általános és Művészeti Iskola aulájában.

Megtiszteltetés volt számunkra, hogy Gégeny Béla, a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye Karitász igazgatója, kedves felesége és a fia is részt vett rendezvényünkön.

A talpalávalót az Apolló zenekar szolgáltatta. A bál bevételét a gávai római katolikus templom felújításának támogatására kívánjuk fordítani.

Sári András plébános köszöntő beszéde után imádkoztunk, ezt követte a „Kézfogás” Nyugdíjas Klub műsora, majd az ifjúsági hittanosok árnyjáté-

Kuknyó Mihályné Cserpák Ilona „Istenünk, segíts meg!” című írását Varga Istvánné adta elő.

A szentmisét emléktábla-avatás és -koszorúzás követte a plébániával szemben lévő régi iskolaépületnél.

Avató beszédet mondott: Dr. Karakó László polgármester.

Az emléktáblát Petró Attila készítette.

Varga Melinda

kot adtak elő. A gávai és vencesellői hívek énekeikkel színesítették a rendezvényt, amelyet Kiss Zsolt Attila káplán atya gitárral kísért.

A finom vacsora után - amelyet az általános iskola konyhásai készítettek - értékes tombola-felajánlásokat sorsoltak. A hajnalig tartó mulatságon nem csupán egy szép estét töltöttünk együtt ebben a rohanó világban, hanem családias hangulatú ünnep volt számunkra.

A jó Isten sokszorosan fizesse meg mindenkinek a fáradozását, felajánlását!

Hálás szívvel köszönöm meg a Szent Rita Karitász csoport lelkes tagjainak a fáradságot nem ismerő munkát!

Varga Melinda

SZÉPÜL A DEBRECENI JÉZUS SZÍVE TEMPLOM

Örömteli és szép események — 13 felnőttnak és fiatalnak béralkalmazása, képviselő-testületi tagok fogadalma, a templomkörüli új lépcső, kerítés megáldása — gazdagították a debreceni Jézus Szíve templom közösségének az életét az elmúlt év végén.



Templomunk egy sokéves felújítási folyamat vége felé közeledik. Belső és külső festés, padlóburkolás, tetőcsere, a fűtés és a világítás korszerűsítése, mosdó kialakítása, a padok felújítása, új sekrestyebútor, hittanterem kialakítása, a kápolna berendezése, a bejárati lépcső javítása és burkolá-

sa, a templom körülkerítése, a plébánia felújítása, átalakítása – ezek voltak ennek a folyamatnak az állomásai.

Bizony rá is fért már a felújítás és a korszerűsítés templomra, hiszen 1936-ban épült Jost Ferenc tervei alapján, Lindenberger János prépost plébános támogatásával Kummergruber Emil piarista gimnáziumi tanár, a templom első lelkesze kezdeményezésére római Bauhaus stílusban, ami országosan is egyedülálló.

Köszönet illet mindenkit, aki munkájával, adományaival, imáival segítette a külső és belső felújítást!

A közelmúltban újabb eseményt ünnepelethetünk: Holczer Gyula atya vasmiséjét. Csodálatos és megható volt ez a szentmise.

Gyula atya szentbeszéd helyett imádságban foglalta össze életét, kiért és miért ad hálát az Úrnak.

Mi pedig Gyula atyáért adunk hálát, és kérjük rá Isten áldását, hogy tartsa meg őt jó erőben, egészségben!

Fábiánné Kalotay Kinga

A TÚLÉLÉS SZABÁLYAI

Olofsson Placid atya (Dr. Olofsson Placid OSB.) tartott előadást a túlélés szabályairól a Szent József Gimnázium dísztermében február 9-én.

Az előadás olyan sok érdeklődőt vonzott, hogy a hallgatók kis csoportja a folyosón hallgatta végig a 94 éves bencés atya élettörténetét. Szavából áradt a bölcsesség.

Szeretettel beszélt szüleiéről, a pannonhalmi iskolaévekről, ahol szigorú fegyelem és gondoskodó tanárok vezették útját, majd belépve a rendbe 1939-ben pappá szentelték.



Tanulmányait folytatva tanári diplomát, majd irodalomtudományból doktorátust szerzett.

Tevékeny részt vett az 1945-ös első választáson, emiatt letartóztatták, és az Andrassy út 60-ba vitték, majd átadták a szovjet MVD állambiztonsági szerveinek. A katonai törvényszék 10 évi, javító-nevelő munkatáborban letöltendő szabadságvesztésre ítélte. Előbb a sopronkőhidai fegyházba, majd 1946 végén a mordovai Porjma légerőterébe szállították.

Hogyan sikerült épségben 1955-ben hazatérni? Lágertársaival négy alapszabályt alkottak a túlélésre.

1. „A szenvedést nem szabad dramatizálni, nem szabad panaszkodni, mert elgyengülünk. Egymásra kell vigyáznunk.”
2. „A szenvedést nem kell keresni, jön az magától. Az öröm szükséges a túléléshez, ezért észre kell venni, tudatosan kell keresni az élet apró örömeit.”
3. „Az önbecsülést nehéz megtartani ott, ahol semmibe veszik az embert. Meg kell mutatni, hogy különbek vagyunk másoknál, ez mozgósítja életenergiánkat.”
4. „Akinak van hová kapaszkodni, annak könnyebb a szenvedést elviselni. Ha a jó Istenbe kapaszkodunk, rájövünk, hogy Ő is akarja túlélésünket.”

A keserű anekdotákból olykor a derű is fölengedett, s a nevetés sem hiányzott ebből a tíz évből. Hazatérése után fűrészgépkezelő lett, később 20 éven át mosodavezető volt, jelenleg a Szentimrévárosi Szent Imre Plébánián teljesít szolgálatot, tavaly volt a rubinmiséje. 2003 februárjában megkapta a Parma fidei - a Hit Pajzsa kitüntetést, és a Hazámért – hitemért díjat.

Derűs személyiséggel, hihetetlen energiájával napjainkban is az országot járja.

Jó egészséget kívánunk!

Veres László

A KAMILLIÁNUS RENDRŐL A MEGSZENTELT ÉLET DEBRECENI ÜNNEPE KAPCSÁN

„Szentnek lenni mindenki számára elérhető: csak jót kell tenni és jól.” Boldog Luigi Tezza (1841-1923)

Február 2-á, Gyertyaszentelő Boldogasszony, vagy más kifejezésekkel élve a „bemutatás”, a „találkozás” napja, 1997 óta a megszentelt élet világnapja is. Egyházmegyénkben hagyomány, hogy ezen a napon Bosák Nándor püspök atya ünnepi szentmise keretében ad hálát a szerzetesi hivatásokért, a „megszentelt életűek” pedig megújítják szerzetesi fogadalmukat.

Egyházmegyénkben öt szerzetesrend van jelen: Debrecenben a domonkosok (OP) és a Miaszonyunkról nevezett Szegény Iskolanővérek (SSND), Nyíregyházán a Kamilliánusok (MI), a Segítő Nővérek (SA) és a Kamilliánus Nővérek (Szent Kamill Leányai).

A városunkban kevésbé ismert Szent Kamill Leányai közül beszélgettem Zsuzsanna és Bernadett nővérekkel, általában a kamilliánus rendről, különösen is a női ágról, és benne a maguk helyéről, karizmájáról. (Az öt Nyíregyházán élő nővér közül ők ketten magyar származásúak. Koszta Zsuzsanna nővér debreceni, Bernadett nővér pedig kiskunfélegyházi.)

– A szerzetesrend alapítója az itáliai Lellisi Szent Kamill (1550-1614) papi hivatásának teljesítése mellett minden idejét a betegeknek és a szegényeknek szentelte. Kórházakat nyitott számukra,

maga köré pedig hozzá hasonló gondolkodású és érzületű férfiakat toborzott, akik segítették munkájában, s akikkel XIV. Gergely pápa jóváhagyásával megalapította az első kamilliánus rendi közösséget (1591). 1746-ban avatták szentté, 1886-tól pedig a kórházak, betegek, haldoklók védőszentje. A nagy vörös kereszt a szerzetesi ruhájukon különlegesen is kifejezi önfeláldozó szeretetüket.

– A női rend is a középkorban jött létre?

– Nem. Csupán háromszáz év múlva, mikor Luigi Tezza kamilliánus szerzetes felkérte Vannini Giudittet, (aki később a Giuseppina nevet vette fel), hogy kövesse Szent Kamill lelkiségét. Ezért mi Vannini nővérünket tekintjük társrendalapítónknak. Ez 1892-ben történt.

– Magyarországon mikor jelentek meg a kamilliánusok?

– A férfiak már a török elleni harcok idején bejöttek magyar földre, de II. József más szerzetesrendekkel együtt a kamilliánus rendet is felszolta. Magyarországon (Nyíregyházán) csak 1995-ben jelentek meg újra. Mi, Szent Kamill Leányai 1997-ben telepedtünk le szintén Nyíregyházán.

– Miben áll a Szent Kamill-i lelkiség?

– Az irgalmas Jézus szeretetét továbbadni a szenvedőknek, szeretni őket, mint az aggodó édesanya az egyetlen beteg fiát. Természetesen tisztasági, szegénységi, engedelmségi fogadalmat teszünk, és vállaljuk, hogy akár életünk árán is szolgáljuk az elesetteket. Ez a negyedik foga-

dalmunk. Ebben a beteget gyógyító Jézust követjük, aki ezt mondta: „Beteg voltam, és meglátogattatok... Bizony mondom nektek, amit a legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettetek.” (Mt 25,36,40) A betegápolás és -gondozás, a haldoklók Istenhez segítése a fő feladatunk.

– Miért választották ezt a hivatást?

Zsuzsanna nővér: - Beteges gyermek voltam. A kórházban találkoztam azzal, hogy mennyi szenvedés van a földön. Ezért elhatároztam, hogy minden erőmmel azon leszek, hogy mások szenvedéseit enyhítsem. Érettségi után mindjárt jelentkeztem a Rendbe. Kikerültem Olaszországba, ahol előbb az olasz nyelvet kellett alaposan elsajátítanom, aztán a jelöltség és a noviciátus következett, majd letettem az első fogadalmat. Aztán következett két „apostoli év” az idősök otthonában Bucchianicoban, Szent Kamill szülővárosában. Most teológiát tanulok, de jelenleg megszakítottam az évet, hogy itthon segítsék.

Bernadett nővér: - 11 gyermekes család hetedik gyermeke vagyok. Vallásos, szeretetteljes légkörben nőttem fel. Két testvérem piarista pap, egy húgom maga is kamilliánus lett. Én már apólonői végzettséggel kaptam a meghívást. Szintén Olaszországban tanultam.

A rendnek közel 100 háza van a világon, és körülbelül ezerre tehető a számunk Európában, Ázsiában, Afrikában és Latin-Amerikában.

Bérces Mária Klára

ÖKUMENIKUS IMAHÉT

Baktalórántházán évtizedes hagyománya van már az ökumenikus imahétnek. A január első felében zajló egyházi eseményen három egymást követő napon minden este más-más felekezet templomában gyűlnek össze a hívek közös együttlétre, imádkozásra, éneklésre.

Az imahét megnyitására az idei évben a görög katolikus templomba gyűltek össze a hívek, ahol Hasulyó János, római katolikus kanonok úr osztotta meg gondolatait a jelenlévőkkel. Az imahét második estéjén a római katolikus templomban dr. Kovács Kálmán református tiszteletes prédikált, a harmadik nap a református hívek fogadták keresztény testvéreiket. Ez alkalomból Szkiba Tibor görög katolikus parókus beszélt. A Református Egyházközség énekkarának szolgálatával az együtténeklés során még otthonosabb, közvetlenebb keresztény-együttlét alakult ki. Mindhárom alkalom után a szerény agapéval egymás asztalához is meghívták keresztény testvéreiket.

Az ökumené – ima a keresztények egységéért – összeköt, nem szétválaszt. Az egység alapja az a hit, amely Jézus Krisztus isten-emberségének, keresztalálának és feltámadásának hitén alapul. A világmissziós munka 1910-ben az Edinburgi Ökumenikus Konferenciával vette kezdetét. A konferencia százéves jubileumi ünnepségére ez év júniusában, Skóciában kerül majd sor, ahol a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának küldöttei is képviselhetik magukat.

Némethné Csabák Éva

AJAKI BÁL

2010. február 6. napján rendezték meg immár 5. alkalommal a „Fiatalkok, Egyedülállóak és Családosok Farsangi Bálját”, amely az ajaki római katolikus plébánia ifjúsági csoportja szervezett.

A hagyományokhoz híven alkoholmentes bálon évről évre sikerül bebizonyítanunk, hogy alkohol nélkül is lehet mulatni, szórakozni. Reméljük, hogy a példa „ragadó” lesz a fiatalok körében, és egyre többen az értékes szórakozást fogják választani.

A bálunk jelmondatául „Ezt a Napot az Úristen Adta, Örvendjünk és Vigadjunk Rajta” címet választottuk. Az estét Antal Ottó plébános nyitotta meg. Köszöntőjében a farsangi ünnepkört az egyházi ünnepek és a néprajzi hagyományok szemszögéből világitotta meg.

Az értékes köszöntő szavak után az Ajaki Általános Művészeti Központ tanulói csodálatos kerincset adtak elő, amit Bölkény Lili táncoktató tanított be. Ezt követte Diós Gergő és Hasulyó Bernadett, Erdélyből való Mezőségi néptánc. Őket követték plébániánk ifjúsági zenekarának tagjai, akik egyházi ifjúsági énekeket, magyar és külföldi előadók dalait énekeltek.

A farsangi jelmezben érkezett gyermekek mo-

solgósan vonultak fel, mindannyian ajándékban részesültek.

Az ízeltes ünnepi vacsora asztali áldását Gáspár Mátyás kanonok úr imádkozta el. A vacsora után újra a néptáncos pár táncolt hajdúsági táncokat, táncuk után a bál minden résztvevője bekapcsolódott



egy igazi pörgős ajaki csárdásba. A táncparkett egész éjszaka tele volt keresztény emberhez méltóan mulatozó vidám, örvendező fiatalokkal, családokkal.

Bálunk támogatóit és szervezőit nagy köszönet és hála illeti, a jó Isten áldja meg életüket.

Hasulyó Bernadett

A DEBRECENI SZENT LÁSZLÓ PLÉBÁNIA HÍREI

A Betegek Világnapjához, február 11-éhez kapcsolódóan az idősek és a betegek szentmiséjére került sor február 6-án, szombaton. Templomunkban ezen eseménynek 1990-től folyamatos hagyománya van. Ebben az évben Barna Máté OP plébános atya celebrálta a szentmisét és szolgáltatta ki a szentségeket 32 idős és beteg testvérünknek. Egyházközségünk tagjai segítettek abban, hogy azok is el tudjanak jönni a templomba, akiknek már nehéz a helyváltoztatás.

A betegek szentsége nem varázslat – mondta Máté atya homíliájában –, hanem szentség, ami végbemegy bennünk, s ezáltal is reméljük, hogy közel az Isten, közelebb, mint gondolnánk. Jézus üzen a szentségben: akarsz-e velem jönni? Ha megfogjuk a kezét, vele jobb. Mindannyian meghalunk, de nem úgy lesz az életünk könnyebb, hogy kimarad

belőle a szenvedés, hanem úgy, hogy Jézus kísér, valamint az egész Egyház imája. Isten pedig ígéjével megtart. Jézus is átélte a szenvedést, a halált, ő is rettegett, de kimondta: legyen, ahogy akarod, Atyám, mert tudom, hogy a Te terved jó. Jézus nem szitkozódott, nem jajgatott, nem lett reményvesztett. Jézus a mi terhünket is magára vállalja, s az ő segítségével én is ember tudok maradni a szenvedésben, s ahogy csendben szenvedek, ez példa lesz az emberek számára – zárta szavait Máté atya.

A betegekért való szintén hagyományos imaóránkra pedig február 14-én, vasárnap került sor, amikor a betegekért, az ápolókért, orvosokért, gondozókért imádkoztunk, s kértük mindannyiunk számára Isten megbocsátó és megerősítő irgalmát.

Havas Lászlóné

KÖZÖSSÉGI HÁZAT SZENTELTEK BÖKÖNYBEN

„Ha az Úr nem építi a házat, az építők hiába fáradoznak.” (Zsolt 127,1)

A bökönyi Római Katolikus Egyházközség saját hittanteremmel, Közösségi Házszállal bővült, amelyet Bosák Nándor debreceni-nyíregyházi püspök szentelt fel 2009. október 25-én.

A régóta dédelgetett álom megvalósításához az egyházközség híveinek összefogásán, adományain, a helyi önkormányzat támogatásán kívül, külső segítségre is szükség volt. A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye 15 millió Ft építési segéllyel támogatta a beruházást. Lipták József, az egyházközség plébánosa elmondta, hogy ezen

kívül 2008-ban lehetőségük volt az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) keretében közös pályázat benyújtására, Geszteréd és Bököny nevében a III. tengely Vidéki Örökség Megőrzése rendelet alapján új kerítések készíttetésére. A pályázaton a két egyházközség összesen 16 500 000 Ft-os támogatással tudta megépíteni a kerítéseket.

Lipták József plébános köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik bármilyen formában segítséget nyújtottak a testi, lelki töltekezésnek helyet adó új Közösségi Ház megépüléséhez. Fotó: címloldal.

Szerk./Örömhír

KÖVETKEZŐ ESEMÉNYEK – PAPIK ÉVE

DÁTUM	ESEMÉNY PROGRAM	HELYSZÍN	TUDNIVALÓK
04. 9–10.	Egyházmegyei Ifjúsági Találkozó (DIT)	Debrecen	16-30 éves fiatalok részére
04. 15.	Országos Papi Találkozó	Esztergom	A Papi évek programsorozat keretében
04. 17.	Akolitusképzés	Debrecen	A püspökségen
04. 17.	Hittanverseny döntő	Debrecen Nyíregyháza Kisvárdai	A versennyel és a döntővel kapcsolatban a plébániák értesítést kapnak
04. 19–22.	Papi zarándoklat	Czestochowa	
04. 24.	Papi szülők találkozója	Debrecen	Papi évek programsorozat keretében (egyházmegyei)
05.08.	Egyházmegyei gyermeknap	Nagykálló-Harangod	Az általános iskolás gyermekek egyházmegyei találkozója
05.21-24	Pünkösdi hétvége a hivatásokért	Nyíregyháza	Hivatásgondozás főiskolás és egyetemista korosztálynak
06.05.	A székesegyház felszentelésének ünnepe	Debrecen	(főünnep)
06. 11.	Jézus Szíve főünnep A Papi évek ünnepélyes zárása	Mezőladány	Paptestvérek és hívek részvételével
06. 26.	Szent László nap Papszentelés	Debrecen	Pap és egy diakónus szentelés

ÖRÖMHÍR

A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye Lapja

Impresszum:

Kiadja: a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye
Felelős kiadó: Felföldi László püspöki helynök
Szerkesztő: Kovács Ágnes
Örömhír Szerkesztőség: 4024 Debrecen, Varga u. 4.
Telefon: 06-52-530-451, 06-30-240-1482
E-mail: sajtoiroda@dnym.hu
Nyomda: Rexpo Kft., felelős vezető: Rác János

ŐSEINK HITE

Debrecenben a Szent Anna székesegyház emeleti termében kiállítás rendeznek a Szent Anna templom régi értékeiből, a hívek családi emléktár-

gyaiból. A kiállítás során láthatóvá válnak olyan évszázados tárgyak is amelyek eddig a raktárak, vagy pánceszekrények mélyén lapultak. Sok műtárgyat már restauráltak.

A kezdeményezés Orosz

Lőrinc atyának, a székesegyház plébánosának köszönhető, aki lelkesen gyűjti, kutatja a fellelhető értékeket, és örömmel fogadja a felajánlott katolikus hitünket megjelenítő művészeti értékeket a kiállítás gazdagítására az egyházmegye más egyházközségeiből is. A kiállítás megnyitását ez év májusára tervezik.

Szerk./Örömhír



27. Debreceni Ifjúsági Találkozó
Szent Anna Székesegyház
2010. április 9-10.

Találkozás
Iszennel
Önmagammal
KAPCSOLAT
Embertársaimmal

Műhelyek

Szentségimádás

Várunk

Jelentkezés 2010. március 28-ig:
<http://dit.dnym.hu>
Infó: 06 30/385 24 76;
ditatalalkozo@gmail.com



„Ekkor láttam a megnyílt eget, és íme, egy fehér ló, és aki azon ült, annak Hűség és Igaz volt a neve, és igazságosan ítél és harcol. A szeme pedig olyan, mint a tűz lángja.” (Jel 19,11)